

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra společenských věd

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Dějiny středního školství v Otrokovicích v kontextu dějin města

Valentina Baťová

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla jsem veškerou použitou literaturu a prameny.

V Olomouci dne 18.4.2024

.....

Valentina Baťová

Poděkování:

Chtěla bych poděkovat vedoucímu bakalářské práce panu PhDr. Pavlu Kopečkovi, PhD. za cenné rady, ochotu při konzultacích a odborné vedení práce. Ráda bych poděkovala paní učitelce gymnázia v Otrokovicích za její ochotu poskytnout rozhovor a v neposlední řadě také mé rodině, která mi byla oporou po celou dobu studia.

Anotace

Jméno a příjmení:	Valentína Baťová
Katedra	Katedra společenských věd
Vedoucí práce:	PhDr. Pavel Kopeček, Ph.D.
Rok obhajoby:	2024

Název práce:	Dějiny středního školství v Otrokovicích v kontextu dějin města
Název práce v angličtině:	The history of education in Otrokovice with a focus on secondary schools in the context of the history of the town
Zvolený typ práce:	Bakalářská
Anotace závěrečné práce:	Bakalářská práce se zaměřuje na dějiny školství ve městě Otrokovice se zřetelem na střední školy. V práci je uveden počátek vzniku školství ve městě Otrokovice, samotná historie města a jeho současná podoba. Zmíněny jsou i významné osobnosti otrokovického školství. Práce má praktický charakter, kdy byl vypracován pracovní list v návaznosti na exkurzi po městě Otrokovice.
Klíčová slova:	Otrokovice, školství, škola, historie Otrokovic, střední škola, osobnosti otrokovického školství
Anotace v angličtině:	The bachelor thesis deals with the history of education in the city Otrokovice and with the history of the city in general. It focuses in particular on the history of secondary schools in

	Otrokovice, their origin, characteristics and also their current situation. The thesis also mentions important personalities of Otrokovice education. Furthermore, the thesis has a practical character. Includes a methodological sheet in connection with the excursion around the town of Otrokovice.
Klíčová slova v angličtině:	Otrokovice, education, history, history of the city Otrokovice, schools, secondary schools, significant people in Otrokovice
Přílohy vázané v práci:	Fotografie škol, obrázky osobností otrokovického školství, trasa exkurze po městě Otrokovice
Rozsah práce:	65 stran
Jazyk práce:	Čeština

Obsah

ÚVOD	7
1 VZNIK A VÝVOJ MĚSTA OTROKOVICE	9
1.1 SOUČASNÁ PODOBA OTROKOVIC	14
2 VÝVOJ ŠKOLSTVÍ V OTROKOVICÍCH	16
3 OTROKOVICKÉ STŘEDNÍ ŠKOLSTVÍ	22
3.1 STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÁ ŠKOLA OTROKOVICE	22
3.2 GYMNÁZIUM OTROKOVICE	28
4 SOUČASNÁ SITUACE STŘEDNÍHO ŠKOLSTVÍ V OTROKOVICÍCH	32
4.1 ROZHOVOR S PANÍ UČITELKOU GYMNÁZIA OTROKOVICE	37
5 OSOBNOSTI OTROKOVICKÉHO ŠKOLSTVÍ	41
5.1 MARIE HRDLIČKOVÁ	41
5.2 VĚRA KRAMÁŘOVÁ	42
6 PRACOVNÍ LIST	44
7 ZÁVĚR	52
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	54
SEZNAM POUŽITÝCH ELEKTRONICKÝCH ZDROJŮ	56
SEZNAM PŘÍLOH	61

Úvod

V bakalářské práci se zabývám dějinami otrokovického školství se zřetelem na střední školy. Téma jsem si zvolila, jelikož sama z Otrokovic pocházím a doposud jsem zde strávila nejvíce času. Studium jsem započala na Základní škole T. G. Masaryka a poté jsem se rozhodla studovat na zdejším Gymnáziu Otrokovice, jemuž je v práci věnována samostatná podkapitola.

Hlavním cílem bakalářské práce je popsat školství v Otrokovicích a zaměřit se na historii a vznik samotného města. Pozornost věnuji prostudování a vyhodnocení literatury o jednotlivých školách. Práce poskytuje souhrn informací o historickém pozadí, na kterém otrokovické školy vznikaly, a rovněž se věnuje historii jednotlivých středních škol. Jelikož se jedná o bakalářskou práci, tak jsem se zaměřila pouze na střední školy, nikoliv však na všechny školy, které se v Otrokovicích nacházejí. Kromě středních škol jsou zde ještě tři základní školy, dále jedna škola praktická a speciální, základní umělecká škola a několik mateřských škol.

V první části své práce se soustředím na samotný vznik a vývoj Otrokovic, jelikož si myslím, že je důležité čtenáře nejprve seznámit se samotným městem. Zmiňuji i současnou podobu města. Podkladem pro tuto část mi byla hlavně odborná literatura o městě Otrokovice. Druhou část věnuji počátkům školství v Otrokovicích s ohledem na historický kontext města. Zabývám se vývojem školství v Otrokovicích a s tím spojený vznik prvních škol. Cílem je popsat, za jakých podmínek vznikalo samotné město a první školy.

Tématem třetí části je podstata středních škol, zároveň věnuji pozornost samostatným středním školám v Otrokovicích. V současné době se v Otrokovicích nacházejí dvě střední školy. Jedna je zaměřena na všeobecné vzdělávání, tj. Gymnázium Otrokovice, zatímco druhá nabízí střední odborné vzdělání, tj. Střední průmyslová škola Otrokovice. Využila jsem dostupný historický materiál a pomocí obsahové analýzy jsem zpracovala činnost škol až do současnosti. Informace jsem čerpala hlavně z almanachů vytvářených k výročí školy, které jsou z velké části uloženy v Krajské knihovně Františka Bartoše ve Zlíně. Jiné materiály jsem našla přímo na internetových stránkách škol, odkud jsem čerpala z výročních zpráv jednotlivých škol. Dalším mým krokem k získání materiálů bylo oslovení konkrétních škol. Oslovila jsem svoji bývalou paní učitelku na gymnáziu, zda by mi mohla poskytnout rozhovor právě o otrokovickém gymnáziu, na kterém působí již dlouhá léta. Při zpracování jednotlivých informací jsem se

zaměřila na historii školy, vyučovací obory, rekonstrukce školy apod. Předposlední část věnuje významným osobnostem otrokovického školství, které měly na město vliv.

Poslední kapitola mé bakalářské práce má praktický charakter. Vytvořila jsem pracovní list, který by žáci mohli využít po skončení exkurze po městě Otrokovice a sloužil by jako ověření nově získaných informací. Práce je doplněná o aktuální fotografie středních škol, které v Otrokovicích fungují dodnes, o obrázky dvou významných osobností otrokovického školství a o trasu možné exkurze.

1 Vznik a vývoj města Otrokovice

Otrokovice se nachází v západní části Zlínského kraje, na rozhraní tří regionů: Valašska, Slovácka a Hané. Leží na pravém břehu řeky Dřevnice při soutoku s řekou Moravou v nadmořské výšce 190 m n. m.¹

Jedná se o území, které je osídleno již od pravěku, tzn. 6. až 5. tisíciletí před Kristem. Důkazem pro to jsou archeologické nálezy, jež nám dokládají osídlení už od mladší doby kamenné.² Název Otrokovice pochází z všeslovanského podstatného jména otrok. Existují domněnky, že Otrokovice mohly být místem trhu s otroky, ale většina historiků a jazykovědců se přiklání k teorii, že místo bylo v držení nedospělého člena feudálního rodu, tedy dítěte, a pro takovou skutečnost užívala staroslověnština pojmenování otrok. Otrokovice byly již v prvních staletích své historie pod nadvládou feudálních pánů, kterým obec sloužila jako zdroj příjmů.³ Nejstarší písemná zmínka o Otrokovicích pochází ze 12. století z listiny tehdejšího olomouckého biskupa Jindřicha Zdíka (1141–1142). Tato listina je pro řadu moravských míst první a nejstarší zmínkou o jejich existenci. První latinská podoba názvu byla „*Otrocouicih*“ a byly vedeny jako majetek přerovského kostela o jednom popluží. Existovaly i jiné varianty tohoto jména, např. Otrokowicze, Otrokowycz apod. Název v podobě, jaké ho známe dnes, tj. Otrokovice, se ustálil až v roce 1872, přičemž koncovka -ice je typická pro názvy předkolonizačních osad.⁴

Do 1. poloviny 14. století byly Otrokovice stále církevním majetkem. Poté se staly majetkem světských osob a byly součástí Tečovického panství. V průběhu celého 15. století jejich hodnota a význam stále rostly a postupně se dostaly do vlastnictví několika šlechtických majitelů, např. pánů z Lichtenburka nebo pánů z Kunštátu. Nakonec se v roce 1492 dostaly na osmdesát let do vlastnictví Tetourů z Tetova. Z tohoto období je znám i první písemný doklad o existenci rybníka v Otrokovicích. Poté došlo k vytvoření nového panství, jehož střediskem se staly právě Otrokovice. Novými majiteli samostatného otrokovického panství, jehož součástí

¹ BARTOŠ, Josef, Jindřich SCHULZ a Miloš TRAPL. *Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848-1960*. Sv. VII, Okresy: Valašské Meziříčí, Vsetín, Holešov, Gottwaldov (Zlín). 1. vyd. Ostrava: Profil, 1980, s. 217.

² KRAMÁŘOVÁ, Věra, Stanislav MIŠÁK, Jana BUBENÍKOVÁ, Zdeněk POKLUDA a Josef RUSZELÁK. *Otrokovice*. Otrokovice: Město Otrokovice prostřednictvím Otrokovické Besedy, 2002, s. 12.

³ BARTOŠ, Josef, Zdeněk POKLUDA, Jindřich SCHULZ, Arnošt SKOUPÝ a Miloš TRAPL. *Otrokovice: dějiny a současnost : 1131-1981*. 1. vyd. Praha: Tisková, ediční a propagační služba místního hospodářství pro Městský národní výbor v Otrokovicích, 1981, s. 12.

⁴ KRAMÁŘOVÁ, Věra, Stanislav MIŠÁK, Jana BUBENÍKOVÁ, Zdeněk POKLUDA a Josef RUSZELÁK. *Otrokovice*. Otrokovice: Město Otrokovice prostřednictvím Otrokovické Besedy, 2002, s. 12.

byla i obec Kvítkovice, se stali Kokorští z Kokor. V roce 1649 ovšem Otrokovice ztratily samostatnost a byly připojeny k napajedelskému panství až do zrušení poddanství v roce 1848.⁵ Během tohoto období postihla Otrokovice řada katastrof, ať už to byly požáry, nebo mor. V roce 1841 projel Otrokovice první vlak, avšak bez zastavení. K budování zastávky došlo v roce 1882 a krátce nato byla přestavěna na nádražní budovu.⁶ Jakmile byl na železniční trati zahájen provoz, staly se Otrokovice významnou železniční křižovatkou.⁷ Vznikla i poštovna, která byla později přeměněna na řádný poštovní úřad.⁸ V roce 1880 byl založen sbor dobrovolných hasičů a později spolek honební, který sdružoval příslušníky nejbohatších rodin, nebo spolek vojenských vysloužilců. Nejvýznamnějším otrokovickým spolkem byl Sokol, který se zaměřoval na tělovýchovnou a vzdělávací činnost. Naopak čtenářský spolek s názvem Občanská Beseda se soustředil na kulturně-výchovnou činnost. Pro hospodářské účely vzniklo Družstvo pro chov hovězího dobytka.⁹

Na počátku 20. století v obci žilo 1 200 obyvatel a téměř všichni byli české národnosti. Správa města byla v rukou nejmajetnějších rolníků. Roku 1906 převzaly železniční trať Otrokovice–Zlín–Vizovice státní dráhy.¹⁰ Výraznou změnou pro toto období byl růst počtu dělníků, avšak Otrokovice byly stále považovány za větší vesnici, jejíž obyvatelé byli většinou zemědělci.¹¹ Během 1. světové války byla velká část otrokovických mužů odvedena do rakousko-uherské armády, a tak veřejný život obce v prvních válečných letech téměř neexistoval.¹² V roce 1927 vznikla na rozhraní Otrokovic, Kvítkovic a Napajedel továrna na výrobu obuvi s názvem Olga, jejímž majitelem byl Vojtěch Chlud ze Zlína.¹³

⁵ BARTOŠ, Josef, Zdeněk POKLUDA, Jindřich SCHULZ, Arnošt SKOUPÝ a Miloš TRAPL. *Otrokovice: dějiny a současnost: 1131-1981*, s. 12–38.

⁶ KRAMÁŘOVÁ, Věra, Stanislav MIŠÁK, Jana BUBENÍKOVÁ, Zdeněk POKLUDA a Josef RUSZELÁK. *Otrokovice*. s. 18.

⁷ BARTOŠ, Josef, Zdeněk POKLUDA, Jindřich SCHULZ, Arnošt SKOUPÝ a Miloš TRAPL. *Otrokovice: dějiny a současnost: 1131-1981*, s. 69.

⁸ KRAMÁŘOVÁ, Věra, Stanislav MIŠÁK, Jana BUBENÍKOVÁ, Zdeněk POKLUDA a Josef RUSZELÁK. *Otrokovice*. s. 18.

⁹ KRAMÁŘOVÁ, Věra, Jiří HOLUB, Petr GYBAS, Petr KLOKOČKA, Zdeněk POKLUDA a Barbora ŠOPÍKOVÁ. *Nezáváté stopy*. Město Otrokovice ke 100. výročí vzniku samostatného československého státu, 2017, s. 8.

¹⁰ BARTOŠ, Josef, Zdeněk POKLUDA, Jindřich SCHULZ, Arnošt SKOUPÝ a Miloš TRAPL. *Otrokovice: dějiny a současnost: 1131-1981*, s. 69.

¹¹ KLOKOČKA, Petr, Radoslava MATUSZKOVÁ, Radana ZENAHLÍKOVÁ a Jaroslav HRADIL. *Otrokovice objektivem času*. Otrokovice: Město Otrokovice prostřednictvím Otrokovické Besedy, 2009, s. 102.

¹² BARTOŠ, Josef, Zdeněk POKLUDA, Jindřich SCHULZ, Arnošt SKOUPÝ a Miloš TRAPL. *Otrokovice: dějiny a současnost: 1131-1981*, s. 72–76.

¹³ KRAMÁŘOVÁ, Věra, Jiří HOLUB, Petr GYBAS, Petr KLOKOČKA, Zdeněk POKLUDA a Barbora ŠOPÍKOVÁ. *Nezáváté stopy*. s. 8–9.

Rozhodující pro hlavní růst obce byl rok 1929, kdy firma Baťa dne 5. srpna zakoupila od napajedelské hraběnky Marie Baltazziové (roz. hraběnka ze Stockau) bažinaté a močálovité pozemky v Otrokovicích podél levého břehu řeky Moravy. Hlavním impulzem pro koupi pozemků bylo, že Zlín byl docela chudý na vodu. Tomáš Baťa tak získal tento terén, kterému se právě díky četnému výskytu močálů přezdívalo Bahňák. Název lze najít už na mapě z roku 1770 v podobě „Bachniak“.¹⁴ Jako první začal Tomáš Baťa zřizovat v Otrokovicích letiště. Letiště mu sloužilo zejména k jeho cestám do exotických krajín, např. odtud odletěl na dosud nejdelší let v historii československého letectví do Indie.¹⁵ Létání se mu však stalo osudným. Dne 12. července 1932 zahájil Tomáš Baťa svou cestu z letiště v Otrokovicích do Švýcarska, bohužel letadlo i s pilotem Jindřichem Broučkem havarovalo. Oba zahynuli ještě v areálu otrokovického závodu a firmu Baťa tak začala řídit trojice mužů: jeho bratr Jan Antonín Baťa, Dominik Čípera a Hugo Vavrečka.¹⁶

Podniky, které na tomto bažinatém terénu mezi lety 1931–1936 vyrostly, se staly nejdůležitější odnoží zlínských závodů firmy Baťa a Otrokovice se tak staly druhým nejvýznamnějším střediskem v celém okrese Zlín.¹⁷ Výstavbou továrního areálu to však nekončilo. Součástí Baťovy politiky byla výstavba sídliště typických cihlových domků pro zaměstnance firmy Baťa. Postupem času se tato oblast přirozeně začala nazývat Baťov.¹⁸ Za další prvky Baťovy architektury, které v těchto letech v Otrokovicích vznikly, jsou považovány Baťův obchodní dům nebo koupaliště Baťova riviéra.¹⁹ V roce 1936 byla dokončena výstavba trojcípého hotelu s názvem Společenský dům s restaurací a kinem, jehož architektem byl Vladimír Karfík. Podle jeho návrhu byla postavena i přístavba s byty nad obchodním domem.²⁰ Zatímco v důsledku hospodářské krize ostatní místa v republice upadala, výroba stagnovala a dělníci byli propouštěni, Otrokovice zůstávaly v těchto letech zcela specifickou výjimkou: Docházelo k rozvoji a lidé zde naopak za práci přicházeli. Pamětníci uvádějí, že počet nezaměstnaných v Otrokovicích se v těchto letech pohyboval mezi čtyřiceti až šedesáti lidmi. Nejspíše se však jednalo o lidi, kteří do Otrokovic zrovna přijeli nebo byli z práce u Bati

¹⁴ POKLUDA, Zdeněk. *Bahňák-Baťov: 1929-1939*. Otrokovice: Město Otrokovice, 2014, s. 9–11.

¹⁵ Tamtéž, s. 14–19.

¹⁶ Tamtéž, s. 55–56.

¹⁷ KLOKOČKA, Petr, Radoslava MATUSZKOVÁ, Radana ZENAHLÍKOVÁ a Jaroslav HRADIL. *Otrokovice objektivem času*, s. 102.

¹⁸ POKLUDA, Zdeněk. *Bahňák-Baťov: 1929-1939*. Otrokovice: Město Otrokovice, 2014, s. 32.

¹⁹ BARTOŠ, Josef, Zdeněk POKLUDA, Jindřich SCHULZ, Arnošt SKOUPÝ a Miloš TRAPL. *Otrokovice: dějiny a současnost: 1131-1981*, s. 104.

²⁰ POKLUDA, Zdeněk. *Bahňák-Baťov: 1929-1939*. Otrokovice: Město Otrokovice, 2014, s. 59–60.

propuštění.²¹ Ke konci roku 1938 byl otevřen Bařův kanál o délce 50 km, který spojoval Otrokovice s Rohatcem.²² Na konci 30. let 20. století byly Otrokovice rozděleny na dvě pomyslné části, tj. na staré Otrokovice a nové průmyslové centrum Bahňák-Bařov. Výrazným způsobem se změnil i počet obyvatel, jenž na konci 30. let vzrostl na 8 002.²³

Otrokovice byly za nacistické okupace Německem v červnu roku 1939 úředně přejmenovány na Bařov až do roku 1946, kdy byl obnoven původní název Otrokovice. Mezi největší nekomunistickou odbojovou organizaci v Otrokovicích patřila Obrana národa, která se opírala hlavně o bývalé aktivní učitele a důstojníky.²⁴ V těchto letech byla zakázána veškerá veřejná vystoupení a byla ukončena spolková činnost.²⁵ Na počátku roku 1944 zahájila v Otrokovicích činnost nová organizace Naše pravda a mezi její nejaktivnější členy patřil student uměleckoprůmyslové školy Václav Chad, který byl 24. února 1945 zastřelen gestapem ve Zlíně. Poslední nálet na otrokovické letiště byl uskutečněn 5. dubna 1945, avšak ještě 2. května 1945 byly postiženy nacistickým ničením mostů, nádraží a dalších objektů.²⁶ Dne 3. května 1945 byly Otrokovice osvobozeny oddíly Rudé armády pod vedením majora Šestakova, ale boje v nejbližším okolí stále přetrvávaly.²⁷ Obyvatelé tak byli nuceni nadále zůstat v úkrytech, jelikož Němci stříleli směrem ke zničenému mostu přes řeku Dřevnici. Oslavy osvobození proběhly v obci 9. května 1945.²⁸ Po osvobození došlo ke znárodnění společnosti Bařa ve Zlíně a také Bařových otrokovických podniků. Na konci 40. let se z typicky zemědělské obce stalo významné průmyslové středisko.²⁹

Dne 1. ledna 1949 se Otrokovice staly součástí tzv. Velkého Zlína, tj. nově vytvořeného města Gottwaldova, jehož byly součástí až do 16. května 1954.³⁰ V Otrokovicích fungovaly

²¹ BARTOŠ, Josef, Zdeněk POKLUDA, Jindřich SCHULZ, Arnošt SKOUPÝ a Miloš TRAPL. *Otrokovice: dějiny a současnost : 1131–1981*, s. 90–100.

²² POKLUDA, Zdeněk. *Bahňák-Bařov: 1929-1939*. Otrokovice: Město Otrokovice, 2014, s. 75.

²³ Tamtéž, s. 76–77.

²⁴ BARTOŠ, Josef, Zdeněk POKLUDA, Jindřich SCHULZ, Arnošt SKOUPÝ a Miloš TRAPL. *Otrokovice: dějiny a současnost : 1131–1981*, s. 136–139.

²⁵ GAZDOŠ, Antonín a Alena PAKOSTOVÁ. *Význačné události z historie města Otrokovic*. Ke 100. výročí založení čtenářského spolku a knihovny v Otrokovicích. Městská knihovna Otrokovice, 1996. s. 3.

²⁶ BARTOŠ, Josef, Zdeněk POKLUDA, Jindřich SCHULZ, Arnošt SKOUPÝ a Miloš TRAPL. *Otrokovice: dějiny a současnost : 1131–1981*, s. 141–143.

²⁷ GAZDOŠ, Antonín a Alena PAKOSTOVÁ. *Význačné události z historie města Otrokovic*. Ke 100. výročí založení čtenářského spolku a knihovny v Otrokovicích. Městská knihovna Otrokovice, 1996. s. 3.

²⁸ BARTOŠ, Josef, Zdeněk POKLUDA, Jindřich SCHULZ, Arnošt SKOUPÝ a Miloš TRAPL. *Otrokovice: dějiny a současnost : 1131–1981*, s. 152–153.

²⁹ Tamtéž, s. 160–162.

³⁰ KRAMÁŘOVÁ, Věra, Jiří HOLUB, Petr GYBAS, Petr KLOKOČKA, Zdeněk POKLUDA a Barbora ŠOPIKOVÁ. *Nezaváté stopy*. s. 9.

místní úřadovny národního výboru, avšak ty byly záhy nahrazeny obvodní radou s devíti členy. V důsledku vládního nařízení byly Otrokovice roku 1954 odloučeny od Gottwaldova a opět se staly samostatnou obcí s vlastním místním národním výborem. Koncem 50. let byly za jádro obce považovány původní staré Otrokovice, kde se nacházely tradiční venkovské zástavby s kostelíkem, a část Bařov byla průmyslovým centrem s komplexem továren, obytnými čtvrtěmi a obchodním domem.³¹

V roce 1960 došlo ke spojení obce Otrokovice s obcí Kvítkovice. Do roku 1964 platilo úřední pojmenování obce Otrokovice-Kvítkovice, avšak v běžném užívání se používalo pouze Otrokovice.³² Dne 1. ledna 1965 se Otrokovice staly městem s městským národním výborem.³³ V Otrokovicích vznikla nová pneumatikárna, tzv. národní podnik Rudý říjen, čímž se zvýšil počet obyvatel v Otrokovicích na 10 000 a z důvodu nedostatku počtu bytů se započala výstavba sídliště Trávníky.³⁴

V roce 1971 vznikl městský znak, do něhož byly vloženy prvky původních symbolů Otrokovic, kterým je lipový list, a Kvítkovic, jež měly ve znaku radlici.³⁵ V roce 1977 započala výstavba sídliště Střed a vznikl první ze čtyř plánovaných osmipodlažních domů. K sídlišti kromě služeb přibyla i nová základní škola, jesle a mateřská škola. Zlepšení čistoty přinesla výstavba nové teplárny a velké čistírny, do níž byly sváděny odpadové vody z továren a sídlišť. Začalo se také s výsadbou ochranných pásem zeleně a lesoparku. V roce 1978 se pro starší občany začal stavět pečovatelský dům.³⁶

Po listopadu 1989 vznikaly plány na dostavbu otrokovického náměstí a případně dalších částí města.³⁷ V srpnu 1991 byla zřízena Městská policie Otrokovice, která začala pracovat

³¹ BARTOŠ, Josef, Zdeněk POKLUDA, Jindřich SCHULZ, Arnošt SKOUPÝ a Miloš TRAPL. *Otrokovice: dějiny a současnost: 1131–1981*, s. 182–210.

³² BARTOŠ, Josef, Jindřich SCHULZ a Miloš TRAPL. *Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848–1960*. Sv. VII, s. 217.

³³ BARTOŠ, Josef, Zdeněk POKLUDA, Jindřich SCHULZ, Arnošt SKOUPÝ a Miloš TRAPL. *Otrokovice: dějiny a současnost: 1131–1981*, s. 224.

³⁴ BARTOŠ, Josef, Zdeněk POKLUDA, Jindřich SCHULZ, Arnošt SKOUPÝ a Miloš TRAPL. *Otrokovice: dějiny a současnost: 1131–1981*, s. 187–188.

³⁵ OVESNÝ, František. *Symboly města. Oficiální stránky města Otrokovice*. 2023. Dostupné z: <http://historie-otrokovice.cz/web.org/symboly.php>.

³⁶ BARTOŠ, Josef, Zdeněk POKLUDA, Jindřich SCHULZ, Arnošt SKOUPÝ a Miloš TRAPL. *Otrokovice: dějiny a současnost: 1131–1981*, s. 242–252.

³⁷ KRAMÁŘOVÁ, Věra, Stanislav MIŠÁK, Jana BUBENÍKOVÁ, Zdeněk POKLUDA a Josef RUSZELÁK. *Otrokovice*. s. 46.

s osmi strážníky.³⁸ V roce 1993 proběhla stavba nového městského úřadu.³⁹ Roku 1994 se starostou města stal MVDr. Stanislav Mišák. V roce 1997 postihly město katastrofální povodně. Tato událost vedla k vybudování protipovodňové zdi kolem řeky Dřevnice a Moravy.⁴⁰ Na konci téhož roku došlo k dokončení otrokovické Besedy. V roce 1998 otrokovická Beseda uzavřela dohodu se společností Delvita, a tak sloužila občanům v jedné části jako nákupní středisko a ve druhé jako středisko kultury. Tato spolupráce trvala až do roku 2004, kdy město odkoupilo část patřící společnosti Delvita.⁴¹ V roce 2010 byly zajištěny finance na rekonstrukci malého a velkého sálu otrokovické Besedy.⁴²

1.1 Současná podoba Otrokovic

V roce 2024 je starostkou města Otrokovice Hana Večerková.⁴³ Počet obyvatel, který v Otrokovicích žije, činil k 31. prosinci 2022 17 634 obyvatel.⁴⁴

Je nutné zmínit, že některé modernizace a rekonstrukce městských částí nebyly ke staré zástavbě Otrokovic úplně ohleduplné a bohužel nezůstalo více památek na staré Otrokovice.⁴⁵ Příkladem je sýpka, jakožto tehdejší největší a nejvýraznější budova panského dvora, která byla zničena kvůli výstavbě sídliště Střed. V současnosti jedinou památkou po bývalé sýpce a celém panském dvoře jsou sklepy dnešní restaurace s názvem Sýpka.⁴⁶ Za kulturní centrum Otrokovic byla ve 30. letech 20. století považována návěs, kde se pořádaly pravidelné trhy. Za první republiky se z návěsi stalo Masarykovo náměstí, kde se odehrávala řada slavnostních událostí.⁴⁷

³⁸ Historie a současnost městské policie. Dostupné z: <https://otrokovice.cz/historie-a-soucasnost-mestske-police/ms-7113/p1=3607>.

³⁹ KRAMÁŘOVÁ, Věra, Stanislav MIŠÁK, Jana BUBENÍKOVÁ, Zdeněk POKLUDA a Josef RUSZELÁK. *Otrokovice*. s. 8.

⁴⁰ KRAMÁŘOVÁ, Věra, Stanislav MIŠÁK, Jana BUBENÍKOVÁ, Zdeněk POKLUDA a Josef RUSZELÁK. *Otrokovice*. s. 46–50.

⁴¹ KOŠUTOVÁ, Kateřina. Léta pustý sál otrokovické Besedy znovu ožije. Dostupné z: https://zlinsky.denik.cz/zpravy_region/leta-pusty-sal-otrokovicke-besedy-znovu-ozije.html

⁴² ŠARMANOVÁ, Šárka. Otrokovická BESEDA oslaví 25 let, připravuje týden nabitý kulturou. Dostupné z: <https://otrokovice.cz/otrokovicka-beseda-oslavi-25-let-pripravuje-tyden-nabity-kulturou/d-22941>

⁴³ Oficiální stránky města Otrokovice. Dostupné z: <https://otrokovice.cz/mesto-a-okoli.asp?p1=51>

⁴⁴ Demografické údaje za vybraná města - časová řada 2013 - 2022. *Český statistický úřad*. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xz/demograficke-udaje-za-vybrana-mesta-casova-rada-2011-2020>

⁴⁵ KLOKOČKA, Petr, Radoslava MATUSZKOVÁ, Radana ZENAHLÍKOVÁ a Jaroslav HRADIL. *Otrokovice objektivem času*. s. 8.

⁴⁶ Tamtéž, s. 22–24.

⁴⁷ Tamtéž, s. 48–50.

Dnešní název je vzpomínkou na den osvobození města od nacistické okupace, tj. náměstí 3. května.⁴⁸

Jednou z mála památek, která se dodnes dochovala po původních starých Otrokovících, je kostel sv. Michala. Otrokovice poměrně dlouho neměly svou vlastní farnost, až teprve v roce 1769 byla postavena otrokovická kaple ke cti sv. Michala a v roce 1859 zde byla zřízena samostatná farnost. Před kostelem se nachází velmi frekventované parkoviště, na jehož místě stála před 100 lety čerpací stanice firmy Baťa pro automobily.⁴⁹ První obecná škola, která byla v Otrokovících postavena, je v současnosti hospodou s názvem Na Škole. Nejstarší dodnes stojící budovou v Otrokovících je Horní mlýn. Poprvé se o mlýnu zmiňuje záznam z roku 1721, jisté ale je, že tato budova existovala již skoro 150 let před touto zmínkou. Tvrzení dokládá zápis ze zemských desek z roku 1576, který potvrzuje existenci mlýnů v Otrokovících.⁵⁰ Další významnou a dodnes stojící památkou je hotel Společenský dům na Baťově, jenž je od roku 2014 kulturní památkou České republiky. V parku před hotelem se nacházejí pomníky Tomáše Bati z roku 1994 a Jana Antonína Bati z roku 2022.⁵¹ Každoročně si dne 3. dubna občané Otrokovic připomínají narození Tomáše Bati položením kytice k památníku v parku před Společenským domem.⁵²

Od 1. ledna 2023 se zastupitelé města Otrokovice spolu s občany, kteří hlasovali v rámci ankety, vyslovili, že chtějí sjednotit pojmenování místní části Otrokovice na Baťov. Pro tuto místní část se totiž užívaly dva rovnocenné názvy, a to buď Baťov, nebo Bahňák. Pro oficiální název místní části se rozhodlo s ohledem na historické skutečnosti. Hlavním iniciátorem sjednocení názvu se stal Vít Marek.⁵³ V roce 2023 byla schválena oprava budovy městského úřadu v Otrokovících. Rekonstrukce by do budoucna měla přinést zlepšení technického stavu budovy a ta by měla též působit modernějším dojmem.⁵⁴

⁴⁸ OVESNÝ, František. Baťovské období 1930–1945. Dostupné z: <http://historie-otrokovice.cz/web.org/pamatky.php>

⁴⁹ KLOKOČKA, Petr, Radoslava MATUSZKOVÁ, Radana ZENAHLÍKOVÁ a Jaroslav HRADIL. *Otrokovice objektivem času*, s. 38.

⁵⁰ Tamtéž, s. 54.

⁵¹ OVESNÝ, František. Baťovské období 1930–1945. Dostupné z: <http://historie-otrokovice.cz/web.org/pamatky.php>

⁵² Měsíčník obyvatel města Otrokovice - Aktuálně z města. Dostupné z: https://www.otrokovice.cz/assets/File.ashx?id_org=11673&id_dokumenty=3460.

⁵³ Místní část ponese jméno Baťov. *Oficiální stránky města Otrokovice* [online]. Dostupné z: <https://www.otrokovice.cz/mistni-cast-ponese-jmeno-batov/d-23012>

⁵⁴ Jedna z městských budov na náměstí se dočká kompletní rekonstrukce. *Oficiální stránky města Otrokovice* [online]. 2023 [cit. 2024-03-24]. Dostupné z: <https://www.otrokovice.cz/jedna-z-mestskych-budov-na-namesti-se-docka-kompletni-rekonstrukce/d-25722/p1=3485>

2 Vývoj školství v Otrokovicích

Na přelomu 17. a 18. století byla zřízena fara v nedaleké obci Napajedla a spolu s ní byla v obci Napajedla postavena škola, kterou navštěvovaly i děti z Otrokovic. Učitelem otrokovických dětí byl Mikuláš Kudlík. Jeho nástupcem se stal Jan Slovák, který vyučoval otrokovické děti až do konce 18. století. Poté byla napajedelská škola přeměněna na triviální a hlavním předmětem se stalo náboženství. Žákům tato změna přinesla povědomí o znalosti čtení, psaní a počítání spolu s poznatky o vlastivědě okolí.⁵⁵

Počátkem 19. století se Otrokovice dočkaly vlastního učitele, kterým byl vysloužilý voják a švec Klhůfek. Vyučování tehdy probíhalo v soukromém domě číslo 7.⁵⁶ Od roku 1810 sloužil otrokovickým žákům ke školní výuce malý domek číslo 40 na jižním konci otrokovického náměstí, v němž vyučoval vysloužilý voják František Moučka. Jeho pomocníkem byl Karel Haldina, který byl roku 1836 prohlášen za prvního skutečného učitele Otrokovic.⁵⁷ Karel Haldina začal psát i první kroniku zachycující události obce Otrokovice z let 1845–1891, avšak během 2. světové války byl tento zdroj informací ztracen.⁵⁸ Hlavním problémem tehdejšího školství v Otrokovicích byla skutečnost, že budova pro výuku nebyla z kapacitních důvodů pro žáky dostačující, a tak se postupem času množilo čím dál tím více stížností na nevyhovující stav školního objektu. Obec tak musela v roce 1876 poskytnout pro výuku dům číslo 151 za panským hostincem. Téhož roku byla škola rozšířena na dvoutřídní.⁵⁹

V roce 1884 byla svolána schůze občanů obce, na které se rozhodovalo o tom, kde bude postavena nová budova školy. Nakonec se rozhodlo, že budovou pro výuku se stane dům Františky Pospíšilové číslo 7. I když otrokovičtí občané vyslovili souhlas, výuka se v tomto domě nakonec neuskutečnila a v roce 1889 byla otevřena první budova obecné školy v Otrokovicích. Hlavním stavitelem školy byl Vilém Žák z Přerova a správcem se stal Josef

⁵⁵ BARTOŠ, Josef, Zdeněk POKLUDA, Jindřich SCHULZ, Arnošt SKOUPÝ a Miloš TRAPL. *Otrokovice: dějiny a současnost: 1131–1981*, s. 38.

⁵⁶ GAZDOŠ, Antonín a Alena PAKOSTOVÁ. *Význačné události z historie města Otrokovic*. Ke 100. výročí založení čtenářského spolku a knihovny v Otrokovicích. Městská knihovna Otrokovice, 1996. s. 2.

⁵⁷ KLOKOČKA, Petr, Radoslava MATUSZKOVÁ, Radana ZENAHLÍKOVÁ a Jaroslav HRADIL. *Otrokovice objektivem času*, s. 28.

⁵⁸ KRAMÁŘOVÁ, Věra, Stanislav MIŠÁK, Jana BUBENÍKOVÁ, Zdeněk POKLUDA a Josef RUSZELÁK. *Otrokovice*. s. 18.

⁵⁹ KLOKOČKA, Petr, Radoslava MATUSZKOVÁ, Radana ZENAHLÍKOVÁ a Jaroslav HRADIL. *Otrokovice objektivem času*, s. 36.

Odstřilek. Otrokovická škola se postupně rozšiřovala až fungovala jako trojtřídní. V roce 1906 byla přistavěna druhá polovina školy a o rok později byla otevřena i čtvrtá třída.⁶⁰

Po 1. světové válce se význam Otrokovic v oblasti školství značně zvýšil. V roce 1920 byla při obecné škole zřízena i lidová škola hospodářská, kde probíhaly zimní kurzy pro zemědělskou mládež. Obecná škola byla rozšířena z čtyřtřídní na pětitřídní a v roce 1925 ji navštěvovalo celkem 132 žáků. V roce 1922 se otevřela první měšťanská škola, která byla umístěna v budově obecné školy. V roce 1929 navštěvovalo měšťanskou školu 52 žáků.⁶¹ V roce 1932 byla zahájena stavba samostatné budovy pro měšťanskou školu. Hlavním důvodem byl nárůst počtu obyvatel v Otrokovících. Nová měšťanská škola tak byla otevřena 10. září 1933 a nesla název Masarykova měšťanská škola. Byla postavena za 620 000 korun, z peněz, které půjčila obci firma Baťa. Vedle školy byl postaven učitelský dům za 12 000 korun.⁶² Měšťanská škola měla podobu klasického baťovského stylu čili jednalo se o třípatrovou budovu z červených cihel. Byla postavena v místech, kde tehdy obec končila směrem na Tlumačov, v tzv. starých Otrokovících. Na pamětní desce v budově byl uctěn T. Baťa spolu s T. G. Masarykem a o pět let později dokonce vznikl před školou pomník prezidenta T. G. Masaryka.⁶³ Prvním ředitelem samostatné měšťanské školy se stal Metoděj Dostál a učitelský sbor byl ve složení Milomír Friedl, Otakar Hoffman, Jaroslav Churý, Štěpánka Kepertová, Jan Kepert a Julie Wildmannová. Žáci byli rozřazeni do tříd A a B podle prospěchu.⁶⁴ I přes Baťovu snahu ovládnout celé Otrokovice je stavba této měšťanské školy jediným prvkem jeho architektury ve starých Otrokovících.⁶⁵ V tomto období docházelo v Otrokovících i k rozvoji odborného školství, když zde byla v roce 1933 firmou Baťa zřízena první škola tohoto směru. Jednalo se o závodní odbornou školu koželužskou bez práva veřejnosti.⁶⁶ Výuka probíhala v místnostech obecné školy a nově otevřené měšťanské školy. Později byla pro školu postavena samostatná budova na Baťově, která zahájila výuku s dvěma třídami prvního ročníku a jednou třídou druhého ročníku.⁶⁷

⁶⁰ BARTOŠ, Josef, Zdeněk POKLUDA, Jindřich SCHULZ, Arnošt SKOUPÝ a Miloš TRAPL. *Otrokovice: dějiny a současnost : 1131–1981*, s. 68.

⁶¹ Tamtéž, s. 97.

⁶² Tamtéž, s. 111.

⁶³ POKLUDA, Zdeněk. *Bahňák-Baťov: 1929-1939*. Otrokovice: Město Otrokovice, 2014, s. 37.

⁶⁴ ŠPETLOVÁ, Vlasta. *Jubilejní almanach Základní školy Komenského Otrokovice 1933–1983*. 1983. s. 11.

⁶⁵ KLOKOČKA, Petr, Radoslava MATUSZKOVÁ, Radana ZENAHLÍKOVÁ a Jaroslav HRADIL. *Otrokovice objektivem času*, s. 102.

⁶⁶ BARTOŠ, Josef, Zdeněk POKLUDA, Jindřich SCHULZ, Arnošt SKOUPÝ a Miloš TRAPL. *Otrokovice: dějiny a současnost : 1131–1981*, s. 112.

⁶⁷ *Almanach: 70 let odborného školství v Otrokovících 1933-2003*. Otrokovice: Střední průmyslová škola Otrokovice, 2003. s. 4.

Firma Baťa se dále rozhodla postavit dvě nové školy, a to v části Baťov.⁶⁸ Architektem obou škol byl Vladimír Karfík.⁶⁹ Na konci roku 1935 tak byla otevřena nová tříetážová obecná škola baťovského stylu. Od počátku měla 11 tříd a celkem 436 žáků. V září roku 1938 byla firmou Baťa postavena měšťanská škola za jeden milion dvě stě tisíc korun.⁷⁰ Obě tyto školy byly označovány jako pokusné a bylo zde experimentováno s novými pedagogickými principy a didaktickými metodami.⁷¹

Léta okupace poznamenala školství značnými omezeními a nemilosrdnými zásahy nejen do obsahu výuky, ale i do řad členů učitelského sboru. Dne 15. března 1939 nacistická okupační vojska obsadila školy v Otrokovicích včetně baťovských internátů.⁷² V září 1939 byli nacisty drženi jako rukojmí učitelé Bedřich Obdržálek a Antonín Bišof z Kvítkovic, kteří byli propuštěni až po několika měsících. Z otrokovických rodáků byl v roce 1940 zatčen a popraven učitel Josef Zoubek.⁷³ Mnohé vdané učitelky byly propuštěny, učitelé ve věku nad 55 let a učitelky ve věku nad 53 let byli předčasně posláni do důchodu. Zvyšoval se počet hodin výuky německého jazyka, prováděly se revize učebnic, učebních pomůcek a knihoven. Žáci měli zakázáno učit se o historii vlastního národa. V září 1941 byl zatčen a po dobu sedmi měsíců vězněn i ředitel samotné měšťanské školy Metoděj Dostál pro údajné nepřátelské smýšlení vůči Německu a pro činnost ve spolku Sokol, který byl zakázán.⁷⁴ Činnost sportovních organizací byla taktéž omezena, avšak některá odvětví působila nadále, např. fotbalový oddíl SK Baťov nebo Sparta Otrokovice.⁷⁵ V roce 1942 byla učitelka měšťanské školy na Baťově Marie Hrdličková udána pro údajné schvalování atentátu na Heydricha a 26. června 1942 byla popravena.⁷⁶ V posledním válečném roce bylo vyučování neustále přerušováno a žáci byli více doma než ve škole.

⁶⁸ BARTOŠ, Josef, Zdeněk POKLUDA, Jindřich SCHULZ, Arnošt SKOUPÝ a Miloš TRAPL. *Otrokovice: dějiny a současnost : 1131–1981*, s. 111.

⁶⁹ POKLUDA, Zdeněk. *Bahňák-Baťov: 1929-1939*. Otrokovice: Město Otrokovice, 2014, s. 60.

⁷⁰ BARTOŠ, Josef, Zdeněk POKLUDA, Jindřich SCHULZ, Arnošt SKOUPÝ a Miloš TRAPL. *Otrokovice: dějiny a současnost : 1131–1981*, s. 111.

⁷¹ OVESNÝ, František. Baťovské období 1930-1945. Dostupné z: <http://historie-otrokovice.cz/web.org/pamatky.php>

⁷² BÍREŠ, Michal. Historie školy. Dostupné z: <https://zsotrman.cz/skola/historie/>.

⁷³ BARTOŠ, Josef, Zdeněk POKLUDA, Jindřich SCHULZ, Arnošt SKOUPÝ a Miloš TRAPL. *Otrokovice: dějiny a současnost : 1131–1981*, s.139.

⁷⁴ ŠPETLOVÁ, Vlasta. *Jubilejní almanach Základní školy Komenského Otrokovice 1933–1983*. 1983. s. 11.

⁷⁵ BARTOŠ, Josef, Zdeněk POKLUDA, Jindřich SCHULZ, Arnošt SKOUPÝ a Miloš TRAPL. *Otrokovice: dějiny a současnost : 1131–1981*, s.137.

⁷⁶ BÍREŠ, Michal. Historie školy. Dostupné z: <https://zsotrman.cz/skola/historie/>.

Po osvobození, které proběhlo 15. května 1945, bylo opět zahájeno pravidelné vyučování a učilo se až do 19. července, kdy byl oficiálně ukončen školní rok. Velká péče byla věnována zdravotnímu stavu žáků. Nejčastějšími zdravotními vadami u dětí byly poruchy štítné žlázy, ploché nohy nebo oční vady.⁷⁷ V poválečných letech si školy vybudované firmou Baťa udržely i nadále experimentální statut. Nejvíce zničené školy se nacházely v tzv. starých Otrokovicích, kde zásahy německých děl poškodily měšťanskou školu. Vedle základních škol vznikaly i další vzdělávací instituce, např. městská hudební škola, která se skládala ze sedmičlenného učitelského sboru a stala se hlavním hudebním vzděláním pro místní i okolní mládež. Společenský i kulturní život opět ožil a svou činnost obnovily i otrokovické spolky jako Sokol, Orel, Sbor dobrovolných hasičů atd. Vznikly i nové spolky jako Svaz české mládeže, Svaz přátel SSSR a Svaz brannosti.⁷⁸ Po únoru 1948 vznikl nový zákon o jednotné škole, podle něhož měla mít mládež ve věku od šesti do patnácti let stejné vzdělání. V platnost vstoupil tento zákon 1. září 1948, kdy byly třídy měšťanských škol přeměněny na střední školu.⁷⁹ Po vzniku Gottwaldova v roce 1949 byla měšťanská škola na Baťově jednou ze středních škol městského celku s názvem 8. střední škola Gottwaldov–Otrokovice na Mánesově ulici.⁸⁰

V roce 1953 se novým zákonem zrušil dosavadní systém vzdělávání, byly zavedeny osmileté a jedenáctileté střední školy a vytvořeny nové osnovy a učebnice.⁸¹ V rámci jednotného školského systému existovaly v Otrokovicích dvě osmileté školy, z nichž jedna byla ve staré části Otrokovic a druhá na Baťově jako součást jedenáctileté střední školy. Z Odborné školy koželužské se stala Střední průmyslová škola koželužská a výchova a výuka učňů se soustředila do několika odborných učilišť při hlavních otrokovických závodech. V roce 1952 vznikla v Otrokovicích jednotná tělovýchovná a sportovní organizace TJ Jiskra Otrokovice.⁸²

Školským zákonem z roku 1960 došlo k rozdělení jedenáctiletých středních škol. V Otrokovicích vznikla nová základní devítiletá škola na ulici Rudé armády a Střední všeobecně vzdělávací škola Otrokovice. Dělení školy znamenalo i rozdělení učitelského sboru

⁷⁷ ŠPETLOVÁ, Vlasta. *Jubilejní almanach Základní školy Komenského Otrokovice 1933–1983*. 1983. s. 12.

⁷⁸ BARTOŠ, Josef, Zdeněk POKLUDA, Jindřich SCHULZ, Arnošt SKOUPÝ a Miloš TRAPL. *Otrokovice: dějiny a současnost : 1131–1981*, s. 165–167.

⁷⁹ ŠPETLOVÁ, Vlasta. *Jubilejní almanach Základní školy Komenského Otrokovice 1933–1983*. 1983. s. 12.

⁸⁰ BÍREŠ, Michal. Historie školy. Dostupné z: <https://zsotrman.cz/skola/historie/>.

⁸¹ ŠPETLOVÁ, Vlasta. *Jubilejní almanach Základní školy Komenského Otrokovice 1933–1983*. 1983. s. 13.

⁸² BARTOŠ, Josef, Zdeněk POKLUDA, Jindřich SCHULZ, Arnošt SKOUPÝ a Miloš TRAPL. *Otrokovice: dějiny a současnost : 1131–1981*, s. 216–217.

a žáků. Druhá základní devítiletá škola se nacházela na Mánesově ulici a v roce 1966 se stala školou s rozšířeným vyučováním cizích jazyků.⁸³

Během 70. let došlo v Otrokovicích ke vzniku řady nových dětských zařízení a k celkové modernizaci školství. Od 1. října 1971 byly vládou České republiky zvýšeny rodičovské příspěvky na děti, díky čemuž se podstatně stabilizovala přirozená reprodukce a celkový růst počtu obyvatel ve městě. Každé sídliště bylo vybaveno jeslemi a mateřskými školami.⁸⁴ Od 1. září 1975 zahájila výuku nová základní škola na nově vzniklém sídlišti Trávníky, která se skládala z dvaceti sedmi tříd. V roce 1976 obě základní devítileté školy splynuly v jednu základní školu na Mánesově ulici, čímž budovu na ulici Rudé armády získalo pro výuku Gymnázium Otrokovice. Třetí základní školou v Otrokovicích byla základní škola Komenského.⁸⁵ Lidová škola umění rozšířila hudební vzdělání o estetickou výchovu v oborech tanečním, výtvarném a literárně-dramatickém. Pořádala se pravidelná setkání s nejlepšími učiteli, posléze s nejlepšími studenty gymnázia, střední průmyslové školy koželužské i s absolventy odborných učilišť. Hudební život města byl naplňován vystoupeními dechového souboru mládeže, cimbálovou muzikou, koncerty učitelů a žáků Lidové školy umění, dětským pěveckým souborem žáků základních škol nebo smíšeným pěveckým sborem gymnázia. Významná byla i divadelní aktivita rozvíjená především na gymnáziu v divadle Variace. Městská knihovna byla rozšířena o nově otevřenou čítárnu a studovnu. Ve školním roce 1979–1980 navštěvovalo všechny tři základní školy celkem 2 404 žáků.⁸⁶

Polistopadovými událostmi z roku 1989 bylo poznamenáno i školství v Otrokovicích. Ve všech školách docházelo k častým personálním změnám, neboť z jednotlivých škol odcházela řada učitelů. S výukou cizích jazyků pomáhali na základních školách zahraniční lektori. V roce 1991 získala základní škola v Mánesově ulici budovu po bývalých jeslích na Školní ulici. Budovu tak využila pro výuku prvňáčků. V červnu roku 1994 se ředitelem základní školy v Mánesově ulici stal Vratislav Podzimek, který předtím působil jako učitel na Střední průmyslové škole koželužské v Otrokovicích. V rámci Otrokovických škol se konala pravidelná sdružení rodičů a přátel školy, která byla pořádána v prostorách Společenského

⁸³ BÍREŠ, Michal. Historie školy. Dostupné z: <https://zsotrman.cz/skola/historie/>.

⁸⁴ BARTOŠ, Josef, Zdeněk POKLUDA, Jindřich SCHULZ, Arnošt SKOUPÝ a Miloš TRAPL. *Otrokovice: dějiny a současnost : 1131–1981*, s. 245–246.

⁸⁵ BÍREŠ, Michal. Historie školy. Dostupné z: <https://zsotrman.cz/skola/historie/>.

⁸⁶ BARTOŠ, Josef, Zdeněk POKLUDA, Jindřich SCHULZ, Arnošt SKOUPÝ a Miloš TRAPL. *Otrokovice: dějiny a současnost : 1131–1981*, s. 246–250.

domu na Baťově. Po povodních v létě roku 1997 byla většina otrokovických škol poničena.⁸⁷ Od 1. dubna 2001 v rámci rozdělení státu na nové územně samosprávné celky získaly střední školy nového zřizovatele, kterým se stal Zlínský kraj.⁸⁸

⁸⁷ BÍREŠ, Michal. Historie školy. Dostupné z: <https://zsotrman.cz/skola/historie/>.

⁸⁸ *Almanach: 70 let odborného školství v Otrokovicích 1933-2003*. Otrokovice: Střední průmyslová škola Otrokovice, 2003, s. 7.

3 Otrokovické střední školství

Hlavním úkolem středních škol je poskytovat střední vzdělání, které navazuje na povinnou školní docházku na základních školách. Nejdůležitějším cílem středního vzdělání je rozvoj znalostí, dovedností, postojů a hodnot získaných v předešlém vzdělávání. Střední školy poskytují žákům obsahově širší všeobecné vzdělání nebo odborné vzdělání, čímž je připravují na budoucí výkon povolání nebo další studium na vysoké škole. O přijetí na střední školu se zpravidla ucházejí žáci končící povinnou školní docházku na základní škole. V České republice existují různé typy středních škol, tj. gymnázia, střední odborné školy, konzervatoře a střední odborná učiliště.⁸⁹

Jako první náznak vzniku otrokovického středního školství můžeme považovat vznik baťových závodních škol v rámci Baťovy školy práce, která svou činnost zahájila dne 15. září 1925. Firma Baťa začala s vlastní výchovou a přípravou odborných pracovníků. Celý uzavřený výchovně vzdělávací systém firmy byl dobře promyšlený, jak z hlediska odborně výchovného, tak z hlediska ekonomických přínosů pro firmu, jelikož firma měla jistotu trvalého počtu levných kvalifikovaných pracovních sil. V rámci Baťovy školy práce došlo ke spojení celého výchovně vzdělávacího procesu, počínaje výukou ve škole, prací ve firemní dílně a nakonec výchovou v internátu. V internátu byla zajištěna jak kulturní a společenská výchova, tak i sportovní výchova.⁹⁰ Do takové školy byli přijímáni žáci ve věku 14 až 15 let, kteří dokončili základní školní docházku. Činnost Baťovy školy práce byla ukončena s nástupem komunistického režimu v roce 1948.⁹¹

3.1 Střední průmyslová škola Otrokovice

Střední průmyslová škola Otrokovice vznikla v roce 1933, avšak tehdy fungovala pod názvem Odborná škola koželužská. Jednalo se o závodní odbornou školu firmy Baťa, která primárně vzdělávala mladé muže pro firemní koželužny. Firma se rozhodla zřídit vlastní závodní odborné školy ve Zlíně jako součást Baťovy školy práce hlavně z toho důvodu, že ve 30. letech došlo k velkému rozmachu strojí výroby. Odborné školní vzdělávání bylo tříleté. Zprvu nastoupilo 52 žáků, avšak v únoru dosahoval počet žáků již o třicet více. Správou školy

⁸⁹ Střední vzdělávání. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/informace/stredni-vzdelavani-INF-95>.

⁹⁰ STANEK, Stanislav, Alois KOHOUTEK, Jan BERÁNEK, Zdeněk POSPÍŠIL a další. *40 let Střední průmyslové školy koželužské v Gottwaldově 1937–1977*, 1977, s. 19.

⁹¹ KLUB ABS. O Baťově škole práce a klubu ABS. Dostupné z: <https://batastory.net/cs/abs/test-abs>.

byl pověřen Josef Odložil, avšak vedení školy spadalo pod město Zlín. V koželužském oboru se vyučovalo 13 hodin týdně a mezi vyučované předměty patřila zejména němčina, angličtina, chemie, koželužství, kalkulace, účetnictví, písemnosti, národní hospodářství, matematika a v neposlední řadě čtení a rozpravy. Škola neměla vlastní budovu, a tak se nejprve učilo v místnostech obecné a měšťanské školy. Fungovalo to tak, že přes den se v budovách učili žáci obecné a měšťanské školy a navečer mladí koželuzi, až později byla firmou Baťa zřízena samostatná budova.⁹²

Přednostně byli ke studiu přijímáni chlapci z chudých venkovských rodin, protože byli zvyklí od dětství pracovat. Nosili modré uniformy a byli ubytovaní na internátech v Otrokovicích. Výplatu museli donášet vychovateli, který ji zkontroloval a nechal jim pouze částku na zaplacení stravenky, školného, ubytování a pár korun kapesného. Zbytek uložil na chlapcovo osobní konto, z něhož směl vybírat pouze na žádanku. Zboží jim bylo dovoleno kupovat pouze v obchodním domě firmy Baťa. V tehdejší školství nebylo moc učitelů, proto učili technici ze závodu a odborníci z výzkumného ústavu. Počet žáků ve třídě se pohyboval okolo dvaceti až dvaceti pěti. Jelikož se jednalo o podnikovou školu práce, neměla právo veřejnosti, tzn., že vysvědčení bylo uznáváno jen u firmy Baťa. V roce 1937 škola dostala právo veřejnosti a počet žáků se zvýšil na více než 3 000.⁹³ Konečný počet žáků pro přijetí byl určován konkrétními požadavky výrobních útvarů. Jestliže tedy jakýkoliv výrobní útvar dal požadavek na pracovní sílu, musel ji následně i zaměstnat.⁹⁴ Vyučovalo se celkem sedm oborů, tj. obuvnický, strojírenský, stavební, pletářský, elektrotechnický, chemický a koželužský. Všechny obory se vyučovaly ve Zlíně kromě koželužského, který se vyučoval v Otrokovicích.⁹⁵ V tomtéž roce mohl určitý počet vybraných žáků po ukončeném druhém roce studia přejít na dvouletou mistrovskou školu. Po jejím absolvování pokračovali jen ti nejlepší na dvouletou vyšší průmyslovou školu s maturitou. Žáci, kteří postoupili do třetího ročníku, navštěvovali školu po celodenní práci v továrně, která trvala deset nebo dvanáct hodin. Pro žáky mistrovské a vyšší průmyslové školy byly zřízeny samostatné dílny, kde pracovali šest hodin denně pod vedením starších dělníků. Poté měli pět hodin vyučování. Žáci vyšší průmyslové školy, kteří

⁹² *Almanach: 70 let odborného školství v Otrokovicích 1933-2003*. Otrokovice: Střední průmyslová škola Otrokovice, 2003, s. 4.

⁹³ HAMŠÍKOVÁ, Alena. *Jubilejní almanach 50. let koželužského školství v Otrokovicích 1933–1983*, Otrokovice, 1983, s. 19–24.

⁹⁴ STANĚK, Stanislav, Alois KOHOUTEK, Jan BERÁNEK, Zdeněk POSPÍŠIL a další. *40 let Střední průmyslové školy kožařské v Gottwaldově 1937–1977*, 1977, s. 21.

⁹⁵ UČITELÉ A STUDENTI SPŠ OTROKOVICE. *Almanach Střední průmyslové školy Otrokovice 1933–2013*, Otrokovice, 2013, s. 4.

měli před maturitní zkouškou, již nepracovali. Dopoledne chodili do školy a odpoledne studovali. Všichni žáci po ukončení školy skládali tovaryšskou zkoušku. Zkouška spočívala ve zhotovení jednoho páru obuvi, prokázání teoretických znalostí a doložení vysvědčení. Žáci, kteří absolvovali pouze odbornou školu, se stali kvalifikovanými dělníky, žáci po mistrovské škole mohli vykonávat funkci mistrů, technických kontrolorů a jiných odborně náročnějších funkcí. Absolventi vyšší průmyslové školy byli schopni zastávat všechny středně technické funkce.⁹⁶ V roce 1941, resp. po úplně prvních maturitách, se vedení firmy Baťa rozhodlo, že vyšší průmyslová škola bude uzavřena. V roce 1947 byla vyšší průmyslová škola opět obnovena.⁹⁷

V roce 1949 byla Odborná škola koželužská zestátněna, čímž žáci přestali být zaměstnanci závodu. Do výuky byla zavedena pouze praxe v délce pět hodin týdně. Po sjednocení školského systému se škola stala čtyřletou střední školou, na kterou se mohli hlásit chlapci i dívky po ukončení povinné školní docházky. Již neexistoval systém odborné školy, mistrovské školy a vyšší průmyslové školy. Z jednotlivých oborů vznikly samostatné průmyslové školy, čímž se dne 1. ledna 1953 stala samostatnou průmyslovou školou koželužskou. V březnu roku 1956 byla zrušena odborná škola koželužská v Hradci Králové a tito žáci byli převedeni do Otrokovic. Průmyslová škola koželužská v Otrokovicích se stala jedinou odbornou školou koželužskou v celém tehdejší Československu. Od roku 1960 byly pro každý školní rok stanoveny dvě třídy prvních ročníků.⁹⁸

V roce 1961 došlo k přejmenování názvu školy na Střední průmyslovou školu koželužskou Otrokovice. V roce 1962 byly vypracovány a schváleny nové osnovy a došlo k úpravě obsahu a rozsahu odborných předmětů. Mezi maturitní předměty byla zařazena analytická a fyzikální chemie. Větší důraz byl kladen na laboratorní práce, a proto došlo k vybudování moderních laboratoří. Pracovní úkoly pro žáky byly zaměřeny především na

⁹⁶ STANĚK, Stanislav, Alois KOHOUTEK, Jan BERÁNEK, Zdeněk POSPÍŠIL a další. *40 let Střední průmyslové školy koželužské v Gottwaldově 1937–1977*, 1977, s. 20.

⁹⁷ HAMŠÍKOVÁ, Alena. *Jubilejní almanach 50. let koželužského školství v Otrokovicích 1933–1983*, Otrokovice, 1983, s. 26.

⁹⁸ HAMŠÍKOVÁ, Alena. *Jubilejní almanach 50. let koželužského školství v Otrokovicích 1933–1983*, Otrokovice, 1983, s. 26–27.

samostatnou práci jednotlivců.⁹⁹ Školou byly pořádány společenské plesy a tzv. kožařské fidlovačky nebo stužkovací a předmaturitní večírky žáků.¹⁰⁰

V roce 1970 byly opět vypracovány nové osnovy a učební plány. Do výuky byly zařazeny předměty jako elektrotechnika a základy automatizace a také se změnil počet hodin matematiky. Z tělesné výchovy byla vyčleněna tzv. branná výchova a dále se změnil název i počet hodin občanské nauky. Zároveň došlo ke snížení týdenního počtu vyučovacích hodin z původních třiceti šesti na třicet tři vyučovacích hodin. Zlepšila se vybavenost laboratoří i kabinetů, které obsahovaly audiovizuální pomůcky, např. zpětné projektory, dataprojektory a magnetofony. Škola se však potýkala s nedostatkem školních prostor, jelikož výuka probíhala v prostorách národního podniku Svit Otrokovice. V tomto podniku mohli žáci zároveň realizovat své praxe. Pokud nechtěli, mohli se rozhodnout pro podnik Kožnak Otrokovice. Po rekonstrukci národního podniku Svit byly jednotlivé třídy vybaveny velkými moderními okny a na chodbách byly zřízeny šatny pro žáky. V nově vzniklých prostorách byly vybudovány i kabinety. Zdokonalilo se hygienické zařízení a bylo položeno nové PVC, čímž se zlepšily podmínky pro úklid prostor. Byla zřízena i temná komora pro výuku fyzikálního cvičení a pro fotokroužek. Staré váhy byla nahrazeny poloautomatickými a automatickými, čímž se zlepšila přesnost práce žáků ve cvičeních.¹⁰¹ Hodně absolventů školy se mimo koželužský provoz dostávalo do odvětví jako potravinářský průmysl, úpravy vod a další.¹⁰²

V roce 1980 se ředitelem školy stal Ing. František Adamec, který nahradil Ing. Jaroslava Krčála, avšak dva roky nato podlehl nemoci. Novým ředitelem se stal Ing. Petr Churý, který do školy zavedl první počítače a realizoval na nich výuku. Pod jeho vedením škola rostla a do učitelského sboru přibývali noví mladí učitelé.¹⁰³

Po roce 1989 nastalo ve školství k období velkých změn. Průlomem ve funkci školy bylo zrušení centrálního řízení škol Hospodářskou správou Brno a udělení právní subjektivity škole. Škola tak mohla samostatně rozhodovat o obsahu studia, personálních otázkách a ekonomice

⁹⁹ HAMŠÍKOVÁ, Alena. *Jubilejní almanach 50. let koželužského školství v Otrokovicích 1933 – 1983*, Otrokovice, 1983, s. 36.

¹⁰⁰ STANĚK, Stanislav, Alois KOHOUTEK, Jan BERÁNEK, Zdeněk POSPÍŠIL a Další. *40 let Střední průmyslové školy kožařské v Gottwaldově 1937-1977*, 1977, s. 6.

¹⁰¹ HAMŠÍKOVÁ, Alena. *Jubilejní almanach 50. let koželužského školství v Otrokovicích 1933 – 1983*, Otrokovice, 1983, s. 47-48.

¹⁰² Tamtéž, s. 55.

¹⁰³ UČITELÉ A STUDENTI SPŠ OTROKOVICE. *Almanach Střední průmyslové školy Otrokovice 1933 – 2013*, Otrokovice, 2013, s. 5.

provozu.¹⁰⁴ V září roku 1990 se ředitelem školy stal Ing. Leo Klimánek.¹⁰⁵ O rok později v červenci došlo ke změně názvu školy na Střední průmyslovou školu Otrokovice. Slovo koželužská bylo vyjmuto, jelikož se dospělo k názoru, že pouze monotypní zaměření na koželužský obor je za daných podmínek nedostačující. Výuka koželužství se překlenula do oboru chemická technologie kůže se zaměřením na technologii kůže a ekonomiku podniku. Ve školním roce 1992/1993 byl otevřen nový studijní obor chemická technologie – ochrana životního prostředí.

V roce 1993 se do vedení školy dostala Mgr. Marie Homolková, která byla zároveň první ředitelkou v historii školy. V roce 1994 škola dostala výpověď z doposud pronajatých prostor, jelikož prostory zakoupili noví majitelé. Po dlouhých letech se Střední průmyslová škola Otrokovice dočkala nové školní budovy, avšak v roce 1997 zasáhly město povodně a budova školy byla zasažena vodou. Následující rok se proto nesl v duchu rekonstrukce školní budovy a celého zničeného města.¹⁰⁶ Vznikly dvě nové chemické laboratoře, dvě jazykové učebny, laboratoř elektra, jídelna, dvě učebny výpočetní techniky, sociální zařízení, šatny a nové kabinety, do nichž byly v průběhu let instalovány počítače s tiskárnami a internet. V roce 2000 se škola stala pořadatelem různých akcí, např. humanitárního běhu T. Foxe, dne Země, dne dětí nebo folklórních programů pro spoluobčany.¹⁰⁷ Ve stejném roce byl do funkce ředitele školy jmenován Mgr. Libor Basel.¹⁰⁸ Přibyl maturitní obor Aplikovaná chemie, jehož součástí je v prvním ročníku lyžařský výcvikový kurz a ve druhém letní sportovní kurz. Ve třetím ročníku pak žáci konají čtrnáctidenní praxi v podnicích. Maturitní zkouška je složena z českého jazyka, jednoho volitelného předmětu, praktické odborné práce a teoretické odborné části. Teoretická odborná část zahrnuje zkoušku z chemie a předmětu podle zvoleného zaměření.¹⁰⁹

Kapacita školy byla ve školním roce 2002/2003 celkem 360 žáků. Ve stejném školním roce byla zavedla pětiletá dálková forma studia aplikované chemie se zaměřením na chemickou technologii. Studenti tohoto zaměření chodili do školy pouze v pondělí odpoledne. V lednu

¹⁰⁴ *Almanach: 70 let odborného školství v Otrokovicích 1933-2003*. Otrokovice: Střední průmyslová škola Otrokovice, 2003, s. 6.

¹⁰⁵ UČITELÉ A STUDENTI SPŠ OTROKOVICE. *Almanach Střední průmyslové školy Otrokovice 1933–2013*, Otrokovice, 2013, s. 5.

¹⁰⁶ *Almanach: 70 let odborného školství v Otrokovicích 1933-2003*. Otrokovice: Střední průmyslová škola Otrokovice, 2003, s. 6–7.

¹⁰⁷ Tamtéž, s. 7.

¹⁰⁸ *Výroční zpráva o činnosti střední školy za školní rok 2014/2015* [online]. Dostupné z: https://www.spsotrokovice.cz/wp-content/uploads/2019/04/Vyrocní_zprava_2014-2015.pdf.

¹⁰⁹ *Almanach: 70 let odborného školství v Otrokovicích 1933-2003*. Otrokovice: Střední průmyslová škola Otrokovice, 2003, s. 7–11.

roku 2005 vyšel nový školský zákon, v jehož důsledku škola musela vydat nový školní řád, změnit podmínky přijímacího řízení a organizaci maturitních zkoušek. V rámci přijímacího řízení si mohli uchazeči v prvním kole podat celkem tři přihlášky na různé školy. To způsobilo, že škola najednou neměla takový přehled o tom, kolik žáků potencionálně nastoupí do prvního ročníku studia. Nutností bylo konat přijímací zkoušky prostřednictvím tzv. SCIO testů na školách zřizovaných Zlínským krajem. Přijímací zkoušky v dubnu a květnu nakonec ukázaly, že o školu má zájem větší počet žáků, než je škola schopná ke studiu přijmout. Na základě toho se škola rozhodla podat žádost o zvýšení kapacity školy o 120 žáků na Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu ve Zlíně. Prioritou pro rozvoj školy se stalo jednání o zařazení nového oboru s názvem Přírodovědné lyceum. Škola také pro tento školní rok zakoupila první interaktivní tabuli a navázala spolupráci s firmou D-plast Zlín, Fatrou Napajedla a dalšími.¹¹⁰

V roce 2010 naopak nebyl zájem o studium na Střední průmyslové škole Otrokovice tak vysoký jako tomu bylo v předchozích letech. Příčinou mohl být nižší počet žáků, kteří končili povinnou školní docházku. Z tohoto důvodu začali být ke studiu přijímáni i žáci s průměrným prospěchem. Od září 2011 škola otevřela nové zaměření oboru, aplikovaná chemie, tj. klinická a toxikologická analýza. Ve školním roce 2012/2013 byli poprvé otevřeny dvě třídy oboru aplikovaná chemie.¹¹¹ Od 1. září 2014 je škola zapojena do vzdělávacího projektu pro žáky základních a středních škol. Toho dne byl také slavnostně otevřen vědeckotechnický park s názvem Experimentárium, přímo uvnitř areálu Střední průmyslové školy Otrokovice.¹¹² Park vznikl v rámci projektu Centra přírodovědného a technického vzdělávání pro moderní výuku žáků středních a základních škol ve Zlínském kraji. Jedná se moderně vybavený park s nejnovějšími přístroji a mnoha pomůckami pro výuku biologie, fyziky a chemie. Prostory jsou využívány i při běžné výuce na škole. Hlavním cílem tohoto projektu je motivovat žáky základních škol, aby si podávaly přihlášky i na technické a přírodovědné obory. V Experimentáriu si mohou vyzkoušet práci s elektronovým mikroskopem, 3D skenerem, 3D tiskárnou nebo ionoskopem.¹¹³ Ve školním roce 2018/2019 bylo ve škole zmodernizováno

¹¹⁰ UČITELÉ A STUDENTI SPŠ OTROKOVICE. *Almanach Střední průmyslové školy Otrokovice 1933–2013*, Otrokovice, 2013, s. 7–8.

¹¹¹ Tamtéž, s. 8.

¹¹² Měsíčník obyvatel města Otrokovice - Novinka ve Střední průmyslové škole Otrokovice Experimentárium. Dostupné z: https://otrokovice.cz/assets/File.ashx?id_org=11673&id_dokumenty=3578.

¹¹³ Střední průmyslová škola Otrokovice. Dostupné z: <https://www.spsotrokovice.cz/experimentarium/>.

připojení na internet a žáci i zaměstnanci školy mohli začít využívat připojení k síti pomocí eduroam.¹¹⁴

Dne 10. března 2020 došlo k uzavření všech škol v České republice z důvodu pandemie covid-19. Všichni učitelé školy byli krátce nato proškoleni v aplikaci MS Teams, aby výuka mohla pokračovat distanční formou. V tomto roce došlo i k redukci veškerých mimoškolních aktivit, jako jsou adaptační a lyžařské kurzy nebo zahraniční výjezdy v rámci projektů Erasmus+. Nemohly být pořádány ani tradiční akce školy jako Noc alchymistů a Dny otevřených laboratoří.¹¹⁵ Ve školním roce 2020/2021 byly školy stále uzavřeny a učilo se distanční formou výuky.¹¹⁶ Na jaře 2021 byl žákům školy v době distanční výuky nabídnut program s názvem Jsem v pohodě, jenž žákům pomáhal naučit se správně relaxovat a zvládat emoce nebo různé techniky na vypořádání se se stresem. Ve školním roce 2021/2022 již výuka probíhala prezenční formou, ovšem stávalo se, že někteří jednotlivci, nebo dokonce celé třídy byli posíláni do karantény. Škola ve své výroční zprávě poukázala na to, že během distanční výuky si žáci odvykli běžné komunikaci a vlivem covidové pandemie se spousta žáků dostala do sociální izolace a museli se znovu začít sociálně adaptovat na školní prostředí.¹¹⁷

3.2 Gymnázium Otrokovice

Za pomyslným vznikem Gymnázia Otrokovice stojí myšlenka zvýšit podíl studentů navštěvujících gymnázium i v malých spádových obcích, avšak než se gymnázium stalo institucí takovou, jakou je dnes, muselo si projít několika změnami.¹¹⁸

Gymnázium vzniklo dne 1. září 1953, avšak tehdy fungovalo jako jedenáctiletá střední škola, jejímž ředitelem byl Karel Klíma. První maturitní třída měla v roce 1954 celkem 23 žáků, z nichž 16 zahájilo studium na vysoké škole.¹¹⁹ V roce 1957 vznikl divadelní soubor Variace pod vedením paní učitelky Věry Kramářové. V roce 1961 byla škola přeměněna na střední

¹¹⁴ Výroční zpráva o činnosti střední školy za školní rok 2018/2019 [online]. s. 8 Dostupné z: <https://www.spsotrokovice.cz/wp-content/uploads/2019/10/Vyrocní-zpráva-SPŠ-Otrokovice-2018-2019.pdf>.

¹¹⁵ Výroční zpráva o činnosti střední školy za školní rok 2019/2020 [online]. s. 14 Dostupné z: <https://www.spsotrokovice.cz/wp-content/uploads/2020/10/Vyrocní-zpráva-o-činnosti-skoly-2019-2020.pdf>.

¹¹⁶ Výroční zpráva o činnosti střední školy za školní rok 2020/2021 [online]. s. 15 Dostupné z: <https://www.spsotrokovice.cz/wp-content/uploads/2021/10/Vyrocní-zpráva-o-činnosti-skoly-2020-2021.pdf>.

¹¹⁷ Výroční zpráva o činnosti střední školy za školní rok 2021/2022 [online]. s. 11–13 Dostupné z: <https://www.spsotrokovice.cz/wp-content/uploads/2022/10/Vyrocní-zpráva-o-činnosti-skoly-2021-2022.pdf>.

¹¹⁸ Almanach Gymnázia Otrokovice [online]. Dostupné z: <https://www.gyotr.cz/wp-content/uploads/2016/09/almanach.pdf>.

¹¹⁹ Gymnázium Otrokovice - historie školy. Dostupné z: <https://www.gyotr.cz/o-skole/historie-skoly/>.

všeobecně vzdělávací školu s tříletým vzdělávacím cyklem. V roce 1967 vznikl na škole pěvecký sbor, který založil Vladimíra Javorka.

Název Gymnázium Otrokovice vznikl až ve školním roce 1969/1970 a spolu s touto změnou byl tříletý studijní cyklus změněn na čtyřletý. Žáci se tak mohli na gymnázium hlásit po ukončení povinné školní docházky. Prvním ředitelem se stal Ivan Mynář, který založil tradici festivalů gymnaziálních souborů. Gymnázium Otrokovice sdílelo stejnou budovu s devítiletou základní školou v Mánesově ulici. Až v roce 1976 gymnázium získalo samostatnou budovu. V těchto letech začal i vzájemný vztah mezi Gymnáziem Otrokovice a Gymnáziem Topol'čany. Předmětem této spolupráce jsou soutěže v nejrůznějších sportovních disciplínách. V první polovině 80. let dosahovala škola téměř čtyřiceti žáků v jedné třídě. Příčinou bylo velké množství obyvatel, kteří se zde stěhovali za prací, zejména do podniků Barum a Svit. Zprvu se zdálo, že bude nutné zvýšit počet místností pro výuku, avšak nakonec tomu nebylo potřeba, jelikož ve Zlíně vzniklo nové gymnázium, čímž poklesl počet zájemců o studium na Gymnáziu Otrokovice.

V roce 1992 se ředitelem Gymnázia Otrokovice stal PhDr. Čeněk Zapletal a o rok později poskytovalo kromě čtyřletého studijního cyklu i možnost studovat šestiletý studijní cyklus. Žáci tak mohli začít studovat na gymnáziu po ukončení sedmé třídy. Roku 1994 získalo gymnázium další budovu do svého vlastnictví. Jednalo se o budovu po bývalé ubytovně na Školní ulici, která je v současné době využívána především pro výuku cizích jazyků. V roce 1997 bylo celé přízemí školy zatopeno vodou. Důvodem byla již zmíněná povodeň, která zničila veškeré zařízení školy, nevyjímaje školníkův byt, tělocvičnu, knihovnu, hudebnu s klavírem, a dokonce i archiv školy. Od vzniku školy až do konce roku 2003 odmaturovalo na Gymnáziu Otrokovice celkem 4 270 studentů.¹²⁰ V roce 2004 se ředitelem školy stal Mgr. Ivo Kramář.¹²¹

V roce 2012 vznikl na Gymnáziu Otrokovice studentský festival zvaný GOfest. Od té doby se koná každoročně v únoru nebo v březnu daného roku. Festival nabízí řadu hudebních vystoupení žáků gymnázia, módní přehlídku, výtvarné dílny a další. V tento den mohou přijít do školy nejen současní studenti, ale i jejich rodiče, kamarádi nebo absolventi školy a potkat se tak se svými mladšími kolegy nebo bývalými učiteli. V jedné ze tříd je vždy připraveno

¹²⁰ *Almanach Gymnázia Otrokovice* [online]. Dostupné z: <https://www.gyotr.cz/wp-content/uploads/2016/09/almanach.pdf>.

¹²¹ Historie školy. *Gymnázium Otrokovice*. 2019. Dostupné z: <https://www.gyotr.cz/o-skole/historie-skoly/>

občerstvení, které je zdarma pro všechny návštěvníky. Tato akce je vhodná i pro budoucí zájemce o studium na gymnáziu, jelikož si mohou celou školu projít a seznámit se s budoucími učiteli.¹²²

Ve školním roce 2013/2014 nastoupilo ke studiu čtyřletého studijního oboru celkem 27 žáků z čtyřiceti pěti přihlášených. Na osmiletý studijní obor nastoupilo celkem 25 žáků z celkového počtu třiceti pěti přihlášených. Přijímací zkoušky se konaly formou testu z obecných studijních předpokladů, testu z matematiky a českého jazyka od společnosti SCIO. Přijetí žáci následně absolvovali rozřazovací test z cizího jazyka. Maturitní zkoušku v tomto školním roce skládalo celkem 48 žáků a pouze jeden žák v řádném termínu neprospěl.¹²³ Pro následující školní rok 2014/2015 bylo přijímací řízení změněno a testy byly nově organizovány společností CERMAT.¹²⁴

Každým rokem škola pořádá týdenní červnové akce. Žáci si mohou vybrat z několika různých aktivit, na které se mohou hlásit napříč třídami. V rámci Enviromentálního vzdělávání, výchovy a osvěty mají na výběr hned z několika exkurzí, např. mohou navštívit Zbrašovské a Aragonitové jeskyně, Hranickou propast, Květnou a Podzámeckou zahradu v Kroměříži nebo Záhlinické rybníky apod.¹²⁵ Veškeré pravidelné akce a programy však byly dne 11. března 2020 přerušeny, a to včetně výuky žáků z důvodu přechodu na distanční formu výuky vlivem pandemie covid-19.¹²⁶ Na začátku školního roku 2020/2021 proběhl pouze osobnostní kurz pro první ročníky, tj. primu a 1.A, avšak vzhledem k epidemiologické situaci byla od 5. října 2020 opět zahájena distanční forma výuky pro střední školy. Toto nařízení trvalo s krátkým přerušením až do května 2021 a téměř žádné plánované akce se v rámci tohoto období neuskutečnily. Na konci června byly místo každoročních červnových akcí pořádány jednodenní třídní výlety pro obnovu třídních kolektivů.¹²⁷ I během školního roku 2021/2022 z důvodu

¹²² KUNCOVÁ, Jarmila. Otrokovičtí gymnazisté zavedli tradici. GO fest ukazuje nadané studenty. *Deník.cz*. 2012. Dostupné z: <https://www.denik.cz/zlinsky-kraj/otrokovicti-gymnaziste-zavedli-tradici-go-fest-ukazuje-nadane-20120312.html>

¹²³ Výroční zpráva Gymnázia Otrokovice 2013/2014. *Gymnázium Otrokovice*. 2014. s. 13. Dostupné z: https://www.gyotr.cz/wp-content/uploads/2016/07/vyrocnizprava2013_14-5.pdf.

¹²⁴ Výroční zpráva Gymnázia Otrokovice 2014/2015. *Gymnázium Otrokovice*. 2015. s. 13. Dostupné z: https://www.gyotr.cz/wp-content/uploads/2016/07/vyrocnizprava2014_15-1.pdf

¹²⁵ Výroční zpráva Gymnázia Otrokovice 2014/2015. *Gymnázium Otrokovice*. 2015. s. 23. Dostupné z: https://www.gyotr.cz/wp-content/uploads/2016/07/vyrocnizprava2014_15-1.pdf

¹²⁶ Výroční zpráva Gymnázia Otrokovice 2019/2020. *Gymnázium Otrokovice*. 2020. s. 17. Dostupné z: https://www.gyotr.cz/wp-content/uploads/2020/10/Vyrocnizprava-2019_2020.pdf

¹²⁷ Výroční zpráva Gymnázia Otrokovice 2020/2021. *Gymnázium Otrokovice*. 2021. s. 16. Dostupné z: https://www.gyotr.cz/wp-content/uploads/2021/11/Vyrocnizprava-2020-2021_SR-1.pdf

situace s onemocněním covid-19 a karanténních opatření nemohly být některé akce školy realizovány.¹²⁸

¹²⁸ Výroční zpráva Gymnázia Otrokovice 2021/2022. *Gymnázium Otrokovice*. 2022. s. 16. Dostupné z: https://www.gyotr.cz/wp-content/uploads/2022/10/Vyrocní-zprava-2021_2022.pdf

4 Současná situace středního školství v Otrokovicích

V Otrokovicích se v roce 2024 nachází celkem dvě střední školy. Jedna je zaměřena na všeobecné vzdělávání, tj. Gymnázium Otrokovice, zatímco druhá nabízí střední odborné vzdělání, tj. Střední průmyslová škola Otrokovice, a obě se nacházejí ve stejné městské části zvané Baťov.¹²⁹

Střední průmyslová škola sídlí na adrese třída Tomáše Bati 1266.¹³⁰ Ředitelem školy je Mgr. Libor Basel, MBA. Statutární zástupkyní ředitele školy je Mgr. Dagmar Pavlacká.¹³¹

Za zmínku rozhodně stojí, že z počátku monotypní koželužská škola se dokázala v průběhu devadesáti let proměnit na moderní školu s několika možnostmi uplatnění. Všechny učebny jsou vybaveny audiovizuální technikou, interaktivními tabulemi a počítači, v nichž je dostupná elektronická třídní kniha, do které učitelé zapisují docházku jednotlivých žáků. Žáci si s sebou přinášejí do vyučovacích hodin vlastní notebooky nebo tablety, do nichž si zapisují probírané učivo.¹³² Škola využívá školního systému Bakaláři, na který má přístup jak žák, tak i žákův rodič. Sledování absence žáků funguje v elektronické podobě a zákonný zástupce může přes internet zkontrolovat, jak počet zameškaných hodiny, tak i známky žáka. Skrze tento systém může získat i další aktuální zprávy z prostředí školy. Škola využívá i systém Teams, kde jsou pro žáky v elektronické podobě k dispozici výukové materiály. Cílem školy je vzdělávání žáků v technických a přírodovědných oborech zejména pro chemický a strojírenský průmysl či vědu a výzkum. Usiluje o to, aby co nejlépe připravila své žáky k maturitě, na budoucí život a případné studium na vysoké škole.¹³³

V současnosti mezi čtyřleté maturitní obory patří: aplikovaná chemie, mechanik instalatérských a elektrotechnických zařízení a provoz a ekonomika dopravy. V oboru aplikovaná chemie si v posledním ročníku studia žáci volí konkrétní specializaci. Jedná se buď o zaměření na technologii polymerů, farmaceutické substance, nebo analytickou chemii. Mezi tříleté učební obory s výučním listem škola zařazuje: gumař-plastikář, kuchař-číšník,

¹²⁹ Střední školy v Otrokovicích. Dostupné z: <https://www.atlasskolstvi.cz/stredni-skoly?city=419>.

¹³⁰ Střední průmyslová škola Otrokovice. Dostupné z: <https://www.spsotrokovice.cz>.

¹³¹ Střední průmyslová škola Otrokovice. Dostupné z: <https://www.spsotrokovice.cz/vedeni-skoly/>.

¹³² Výroční zpráva o činnosti střední školy za školní rok 2022/2023 [online]. Dostupné z: https://www.spsotrokovice.cz/wp-content/uploads/2023/10/Vyrocní_zprava_o_cinnosti_skoly_2022-2023.pdf.

¹³³ Střední průmyslová škola Otrokovice – o škole Dostupné z: <https://www.spsotrokovice.cz/o-skole/skolni-system-bakalari/>.

automechanik, autoklempíř, autoelektrikář, elektrikář a v neposlední řadě instalatér.¹³⁴ Nedílnou součástí těchto oborů je odborný výcvik, který žáky připraví na výkon budoucího povolání. Žáci ve druhém a třetím ročníku mají povinnost docházet na pracoviště partnerů školy, kde odborný výcvik probíhá pod vedením kvalifikovaných instruktorů a také pod dozorem učitelů odborného výcviku.¹³⁵ Při výuce škola úzce spolupracuje s významnými gumárenskými a plastikářskými firmami v regionu, tj. s firmou Continental Barum, s. r. o., Otrokovice, s firmou Fatra, a. s., nebo MITAS, a. s. Škola také spolupracuje s Technologickou fakultou Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, kde žáci navštěvují v rámci svých praxí a stáží Centrum polymerních systémů.¹³⁶ Škola dále nabízí nástavbový obor provozní technika. Jedná se o dvouleté nástavbové studium s maturitou pro absolventy tříletých oborů zaměřených na strojírenství a obor instalatér.

Teoretické vyučování probíhá ve dvou pavilonech. Pro výuku chemie slouží celkem čtyři moderně vybavené laboratoře, které se nacházejí v přízemí školy. Jedná se o laboratoř anorganické a analytické chemie, laboratoř organické chemie a chemické techniky, laboratoř fyzikální chemie a instrumentální analytické chemie a laboratoř biochemie, elektrotechniky a fyziky. Pro výuku tělesné výchovy je k dispozici nově zrekonstruovaná sportovní hala s fitness a wellness.¹³⁷

Ve školním roce 2022/2023 škola upravila školní vzdělávací program všech čtyřletých a tříletých oborů vzdělávání. Od 1. září 2023 byl do výuky ve všech prvních ročnících zaveden nový předmět, tj. základy robotiky. V roce 2023 škola zaznamenala zvýšený zájem uchazečů o vzdělávání v učebních oborech, a proto vyhradila další prostory pro výuku odborného výcviku, např. vznikla nová dílna pro kovo-výcvik oboru gumař-plastikář.

Z pohledu výsledků vzdělávání za druhé pololetí školního roku 2022/2023 činil celkový průměr žáků školy 2,44. Na vysvědčení v červnu s vyznamenáním prospělo celkem 35 žáků, prospělo jich 456 a neprospělo 31 žáků. Škola sama poukazuje na to, že bylo nutno pracovat

¹³⁴ Střední průmyslová škola Otrokovice - studijní obory. Dostupné z: <https://www.spsotrokovice.cz/maturitni-obory/>.

¹³⁵ Střední průmyslová škola Otrokovice – vybavení školy. Dostupné z: <https://www.spsotrokovice.cz/vybaveni-skoly-odborny-vycvik/>.

¹³⁶ *Výroční zpráva o činnosti střední školy za školní rok 2022/2023* [online]. Dostupné z: <https://www.spsotrokovice.cz/wp-content/uploads/2023/10/Vyrocní-zprava-o-činnosti-skoly-2022-2023.pdf>.

¹³⁷ Střední průmyslová škola - vybavení školy. Dostupné z: <https://www.spsotrokovice.cz/vybaveni-skoly-teoreticke-predmety/>.

s žáky intenzivněji, než tomu bylo v předešlých letech. Dle školy důvodem pro to může být dopad pandemie covid-19. Nyní je kladen větší důraz na komunikaci třídního učitele s žáky a na spolupráci učitelů se školní psycholožkou a výchovnou poradkyní. Školní rok 2022/2023 ukončili studenti čtvrtého ročníku maturitní zkouškou, kterou konalo celkem 55 žáků. Prospělo s vyznamenáním celkem pět žáků, prospělo jich 42 a neprospělo osm žáků. Dva žáci maturitní zkoušku v řádném termínu nekonali.¹³⁸

Ve školním roce 2023/2024 nastoupilo ke studiu oboru aplikovaná chemie celkem 28 žáků. Obor provoz a ekonomika dopravy začalo studovat celkem 25 žáků a obor mechanik instalatérských a elektrotechnických zařízení 29 žáků.¹³⁹ V roce 2024 bylo možné podat přihlášku ke studiu na Střední průmyslové škole v Otrokovicích pro školní rok 2024/2025 od 1. do 20. února. Požadavkem bylo, aby žáci, kteří budou přijati ke studiu, měli splněnou povinnou školní docházku a byli zdravotně způsobilí ke vzdělávání v daném oboru. Zároveň si škola pro tento školní rok stanovila počet předpokládaných přijímaných uchazečů pro obory aplikovaná chemie, přírodovědné lyceum a obor mechanik instalatérských a elektrotechnických zařízení na celkem 30 žáků. Jednotná přijímací zkouška z českého jazyka a literatury a z matematiky se konala v dubnu formou testu od společnosti CERMAT. Maximální počet činil 100 bodů, tzn. 50 bodů z českého jazyka a literatury a 50 bodů z matematiky. Ředitel školy dále hodnotil uchazeče podle prospěchu z předchozího vzdělávání. Tímto způsobem žáci mohli získat maximálně 100 bodů a to, pokud byl jejich aritmetický průměr v rozmezí 1,00–1,04. Zároveň je nutné zmínit, že v souvislosti s uzavřením škol z důvodu pandemie covid-19 součástí kritéria přijímacího řízení nesmělo být hodnocení na vysvědčení za 2. pololetí školního roku 2019/2020. V neposlední řadě se hodnotilo chování ze tří posledních klasifikačních období na základní škole. Pro učební obory se přijímací řízení skládalo z aritmetického průměru, který byl vytvořený z prospěchového průměru za poslední dvě klasifikační období. Průběh přijímacího řízení pro uchazeče se speciálními vzdělávacími potřebami byl upraven ředitelem školy na základě doporučení školského poradenského zařízení. Výsledky přijímacího řízení byly zveřejněny 15. května.¹⁴⁰

¹³⁸ Výroční zpráva o činnosti střední školy za školní rok 2022/2023 [online], s. 9-11 Dostupné z: https://www.spsotrokovice.cz/wp-content/uploads/2023/10/Vyrocní_zprava_o_cinnosti_skoly_2022-2023.pdf.

¹³⁹ Střední průmyslová škola Otrokovice. Dostupné z: <https://www.spsotrokovice.cz/wp-content/uploads/2023/06/setkani-s-rodici-cerven-2023-002.pdf>.

¹⁴⁰ Střední průmyslová škola – studium (přijímací řízení). Dostupné z: <https://www.spsotrokovice.cz/prijimaci-rizeni/>.

Gymnázium Otrokovice se v současnosti nachází na adrese tř. Spojenců 907. Vyučování probíhá ve dvou samostatně oddělených budovách, jež jsou rozděleny na budovu A a B. Ředitelem školy je Mgr. Ivo Kramář. Statutární zástupkyní ředitele je Mgr. Jana Formánková. V roce 2024 činí celková kapacita školy 435 žáků.¹⁴¹ Čtyřleté studium je určeno pro žáky, kteří ukončili povinnou školní docházku na základní škole. Osmileté studium je určeno pro žáky, kteří ukončili první stupeň základní školy.¹⁴²

Ve školním roce 2022/2023 byl počet žáků, kteří se přihlásili k osmiletému studiu na gymnáziu, celkem 64, z toho zahájilo studium 28 žáků. Počet přihlášených žáků ke čtyřletému studiu byl vyšší, jelikož se přihlásilo 97 uchazečů a z toho nastoupilo do prvního ročníku studia 30 žáků. V současné době je otevřena vždy jedna třída pro osmiletý studijní obor a jedna třída pro čtyřletý studijní obor. Celkem 51 žáků skládalo maturitní zkoušku a úspěšně prošli všichni studenti, avšak vyznamenání získalo pouze 10 žáků.¹⁴³

Žáci na nižším gymnáziu si v sekundě volí druhý povinně volitelný cizí jazyk. Na výběr mají z francouzštiny, němčiny, ruštiny a španělštiny. Žáci v kvintě a prvním ročníku si volí mezi hudebním nebo výtvarným zaměřením. Žáci v sextě a druhém ročníku si volí další povinně volitelný předmět. Na výběr mají z řady předmětů, kterými jsou např. latinský jazyk, historicko-spoolečenskovední seminář, matematicko-fyzikální seminář, biologicko-chemický seminář nebo studium třetího cizího jazyka. V septimě a třetím ročníku si žáci volí dva povinně volitelné předměty, např. seminář z dějepisu I, seminář z matematiky I, seminář z chemie I, seminář z biologie I, seminář z občanského a společenskovedního základu I, seminář z fyziky I, seminář z výtvarné výchovy I, anglickou konverzaci I, německou konverzaci I apod. Studenti si v tomto ročníku primárně zvolí ty předměty, ze kterých chtějí skládat maturitní zkoušku a ve kterých se chtějí v budoucnu dále rozvíjet. V oktávě a čtvrtém ročníku si poté volí celkem tři povinně volitelné předměty, přičemž mohou pokračovat v předmětech zvolených v ročníku předešlém. Na výběr mají žáci z předmětů jako seminář z matematiky II, seminář z biologie II, seminář z výtvarné výchovy II, seminář z chemie II, seminář z občanského a společenskovedního základu II, seminář z dějepisu II, seminář z geografie II, latinský jazyk volitelný, anglická konverzace II apod. Mezi nepovinné předměty škola řadí studentský

¹⁴¹ Gymnázium Otrokovice - základní informace. Dostupné z: <https://www.gyotr.cz/o-skole/zakladni-informace/>.

¹⁴² Gymnázium Otrokovice - základní informace. Dostupné z: <https://www.gyotr.cz/o-skole/zakladni-informace/>.

¹⁴³ *Výroční zpráva Gymnázium Otrokovice pro rok 2022/2023* [online]. s. 12-13 Dostupné z: https://www.gyotr.cz/wp-content/uploads/2023/10/Vyrocní-zprava-2022_2023.pdf.

dramatický soubor Variace, pěvecký sbor, hudební soubor a sportovní hry, tj. florbal a odbíjená.¹⁴⁴ Každá třída má jednoho nebo dva zástupce ve studentské radě, která řeší nejrůznější problémy, připomínky a návrhy na zlepšení školního prostředí.¹⁴⁵

Současný pedagogický sbor Gymnázia Otrokovice má stabilní složení, avšak dochází v něm k postupnému stárnutí pedagogů. Zhruba 50 % pedagogického sboru je tvořen učiteli s praxí nad 25 let. Škola nemá samostatnou jídelnu, a tak se studenti gymnázia stravují ve školní jídelně Základní školy Mánesovy, se kterou je gymnázium propojeno přes chodbu. Mezi partnery školy patří Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, město Otrokovice a Otrokovická Beseda, s. r. o.¹⁴⁶ Každoročně vystupuje divadelní soubor Variace pro seniory v domově důchodců na Baťově. Studenti pomáhají při organizaci vánočních a velikonočních dělen a hlavně jsou nápomocni při organizaci Festivalu gymnázií v Otrokovické Besedě nebo při organizaci každoročního studentského festivalu GOfest.¹⁴⁷

Přijímací zkouška se pro školní rok 2024/2025 uskutečnila formou centrálně zadávaných jednotných testů z matematiky a její aplikace a testu z českého jazyka a literatury od společnosti CERMAT. Škola zohledňovala i další kritéria, např. zda se žák účastnil různých soutěží v okresních nebo státních kolech, zda získal certifikát o složení mezinárodně uznávané zkoušky z cizího jazyka apod. Tímto způsobem mohl uchazeč získat 25 bodů. Mezi další kritéria patřily výsledky na vysvědčení v 1. pololetí 9. třídy. Pakliže neměl na vysvědčení nic jiného než výborné, dosahovala výše bodů čtyřiceti. Pokud byl hodnocen z jakéhokoli předmětu známkou dostatečnou, bylo mu u přijímací zkoušky naopak čtyřicet bodů odečteno. Maximální počet přijatých žáků pro čtyřletý i osmiletý obor byl stanoven na 30. Jedinečnost školy vnímám v tom, že každoročně pro uchazeče, kteří již podali přihlášku na Gymnázium Otrokovice, pořádá zdarma přípravné kurzy, čímž je připravuje na přijímací zkoušku.¹⁴⁸

¹⁴⁴ *Výroční zpráva Gymnázium Otrokovice pro rok 2022/2023* [online]. s. 5–8 Dostupné z: https://www.gyotr.cz/wp-content/uploads/2023/10/Vyrocní-zprava-2022_2023.pdf.

¹⁴⁵ *Výroční zpráva Gymnázium Otrokovice pro rok 2022/2023* [online]. s. 14 Dostupné z: https://www.gyotr.cz/wp-content/uploads/2023/10/Vyrocní-zprava-2022_2023.pdf.

¹⁴⁶ Gymnázium Otrokovice - základní informace. Dostupné z: <https://www.gyotr.cz/o-skole/zakladni-informace/>.

¹⁴⁷ *Výroční zpráva Gymnázium Otrokovice pro rok 2022/2023* [online]. s. 14–15 Dostupné z: https://www.gyotr.cz/wp-content/uploads/2023/10/Vyrocní-zprava-2022_2023.pdf.

¹⁴⁸ Gymnázium Otrokovice - uchazeči čtyřleté studium. Dostupné z: <https://www.gyotr.cz/uchazeci/informace-pro-uchazece/uchazeci-ctyrylete-studium/>.

4.1 Rozhovor s paní učitelkou Gymnázia Otrokovice

Rozhovor byl vedený v březnu 2024 s paní učitelkou Mgr. Evou Svobodovou jako podklad pro mou bakalářskou práci. Sama jsem absolventkou Gymnázia Otrokovice a paní učitelku jsem oslovila, zda bych s ní mohla vést rozhovor, jelikož na gymnáziu působí již přes 30 let a má za sebou několikaletou pedagogickou zkušenost. Rozhovor byl vedený v jejím kabinetě během volné vyučovací hodiny, a kromě nás dvou nebyl v místnosti nikdo jiný přítomen. Cílem rozhovoru bylo, aby paní učitelka zavzpomínala na své první roky působení na gymnáziu a tím přiblížila, jaká byla situace gymnázia v minulosti. Dále bylo očekáváno, že popíše současný stav Gymnázia Otrokovice a i to, jak vidí jeho pokračování do budoucnosti.

Jak dlouho na škole působíte, jaké předměty jsou vašimi aprobačními a proč jste si zvolila právě tyto předměty?

V roce 1980 jsem končila fakultu. V roce 1991 jsem na gymnáziu začala učit jako externistka a plnohodnotně na škole působím od roku 1993, což už je 31 let. Na gymnáziu vyučuji český jazyk a latinu, protože tyto předměty mě bavily, již když jsem byla studentkou gymnázia a vždy mě těšila literatura a gramatická struktura. Já sama jsem měla na gymnáziu latinu po celou dobu svého studia. Nakonec jsem si ještě zvolila svůj třetí předmět a to základy společenských věd, abych měla ve školství větší uplatnění.

Proč je zde na Gymnáziu Otrokovice zařazena latina jako povinný předmět, jaký má pro žáky přínos do praxe a vyučuje se i na jiných gymnáziích?

Latina je součástí gymnázia od jeho vzniku. Ten, kdo se učí latinu konečně pochopí strukturu češtiny a porozumí svému vlastnímu mateřskému jazyku. Předtím mluvíme, aniž víme, co vlastně říkáme. Latina rozvíjí logické myšlení žáků, slovní zásobu, schopnost porozumět textu, jak po stránce významové, tak po stránce slovní. Výhodou je také internacionalismus, který nabízí. Samozřejmě se vyučuje i na jiných gymnáziích. Nedávno jsem byla se dvěma žáky i na latinské olympiádě, kde bylo celkem 18 studentů z devíti moravských gymnázií. V Čechách je samozřejmě gymnázií vyučujících latinu mnohem více.

Jak se podle vás změnila první generace studentů od doby, co zde učíte oproti současné generaci studentů? Jsou nyní lepší nebo horší?

Co se týče chování žáků, tak to bych řekla, že je stále stejné. Nezdá se mi, že by se od 90. let nějakým způsobem výrazně změnilo. Troufám si říct, že od doby, co na gymnáziu působím

jsme nikdy s chováním našich žáků problém neměli. Možná jen občas na nižším gymnáziu, kde přicházejí děti ze základní školy ještě rozjívené. Pokud jde tedy o srovnání první generace studentů s tou nynější, současnou, tak musím říct, že v těch 90. letech a letech 2000 byli výrazně lépe připraveni a zvyklí pracovat, což dnes bohužel nejsou. Ve výsledku sem nyní přicházejí studenti, kteří neumějí napsat větu bez pravopisné chyby nebo neznají násobilku apod.

Určitě jste si během své pedagogické dráhy mnohokrát vzpomněla na svá vlastní školní léta. Ovlivnily nějakým způsobem školní zážitky váš přístup k výuce na Gymnáziu Otrokovice a žákům obecně?

Určitě. Mým vzorem byla odjakživa paní učitelka Věra Kramářová. Úžasná češtinářka a vždy jsem se snažila, co nejvíce napodobit její metody.

Gymnázium Otrokovice je menší školou s „rodinným prostředím“, jaká shledáváte pozitiva a negativa takhle malé školy? popř. udržujete nějaké vztahy s bývalými kolegy nebo i bývalými studenty gymnázia?

Za jediné negativum vnímám to, že se nedaří otevřít více volitelných předmětů. V každém ročníku máme v současné době dvě třídy, takže můžou mít dohromady maximálně 4 až 5 volitelných předmětů. Pan ředitel je však velmi vstřícný a v určitých případech je dovoleno otevřít třídu pro 4 žáky, (pamatuji si, že to byla snad fyzika) i přesto je pro naše studenty tohle určitým negativem. Za velké pozitivum vnímám to, že já jako učitelka znám všechny žáky studující na naší škole a samozřejmě znám i všechny své kolegy. Působila jsem jako externistka i na jiném gymnáziu a tam mi to přišlo velmi neosobní. Nejenom, že tam se neznali studenti, ale ani učitelé. Co se týká udržování vztahů, tak samozřejmě bývalý kolegové sem chodí na nejrůznější příležitosti a bývalý studenti chodili vždycky na abiturientské večírky.

Nemohu se Vás zeptat na práci v poetickém divadle Variace, jsou žáci gymnázia pořád stejně zapálení být součástí divadla jako tomu bylo dříve?

Já sama jsem jako studentka gymnázia součástí Variací nikdy nebyla. Pamatuji si, že paní Kramářová nás jako prváky přiměla recitovat Kainarův Český sen, ale jednalo se pouze o třídní záležitost. Já jsem se vždy jako studentka ostýchala sama někam hlásit, takže jsem se do Variací nikdy nepřihlásila. Pamatuji si ale, že v té době a ještě i v těch 90. letech vystoupení Variací vypadalo tak, že na scéně bylo třeba 30 lidí. Velmi často se jednalo o záležitosti veršů a nejenom divadelních her. Nyní jsou Variace posunuty blíže k tomu divadlu a těch divadelníků dnes již není tolik jako tomu bylo v minulosti. Na druhou stranu nově se tady objevilo to, že studenti do

toho hodně mluví, např. jednou se hrála ve Variacích divadelní hra, kterou napsali dvě naše studentky. Nyní žáci spolu navzájem Variace utvářejí více, než tomu bylo kdysi.

Působíte na škole již přes 30 let, měla jste tedy možnost sledovat všechny změny, kterými škola v tomto období prošla. Co se podle Vás změnilo k lepšímu a co naopak k horšímu?

Lepší je určitě to, že v dnešní době mohou žáci díky školnímu parlamentu, který na gymnáziu máme do spousty věcí mluvit a jeho prostřednictvím vyjadřovat své názory a tužby. Studenti se pravidelně scházejí s panem ředitelem a velmi často se jim podaří zrealizovat to, co vymysleli. Mohu zmínit čítárnu, kterou si v loňském roce zřídili podle svých potřeb. Takže to je pěkné. Neméně pozitivní je pak to, že samotná budova školy postupem času zastarává.

Na které období z celého působení na škole nejraději vzpomínáte?

Já, co by latinář samozřejmě na 90. léta a léta 2000, protože tehdy byla latina povinná nebo povinně volitelná. Když jsem zde začala učit, latina se vyučovala povinně 3 roky a to od druhého po čtvrtý ročník. Pravidelně jsem jezdila vždycky se dvěma až čtyřmi studenty každý rok do Prahy do celonárodního kola. Tehdy latinu všichni žáci studovali, byli pracovití a gymnázium mělo krásné výsledky, co se týče těchto soutěží. Dnes je to záležitost opravdu jedinců, kteří také uspějí. Momentálně mám v latině v jedné skupině 6 a ve druhé skupině 7 žáků.

Jak období karantény proměnilo Vaši pedagogickou zkušenost, a jak moc náročné bylo pro gymnázium přejít na distanční formu výuky?

Samozřejmě já i všichni kolegové jsme měli školení, které nám pomohlo se na tuto situaci adaptovat o něco rychleji, aby ten přechod na distanční formu výuky byl co možná nejhladší. Avšak pro mě osobně to bylo příšerné, jelikož já jsem počítačový analfabet a musela jsem se naučit pracovat v MS Teams, být schopná promítnout materiál, připojit se na kameru apod. Byl to boj, ale nějak jsem to zvládla. Samozřejmě se mi stávaly i takové situace, kdy mi žák neodpověděl, pak se odpojil a po chvíli znovu připojil apod. Mělo to pro mě ale tu výhodu, že jsem si všechno to, co jsem předtím měla pouze pro sebe v poznámkách musela přepsat do podoby srozumitelné pro žáky. Díky tomu nyní, když něco s dětmi nestihnu, tak jim to pošlu, a i když to stihnu, tak jim to pošlu raději ještě jednou a mají to před očima a nemusejí být odkázáni jen na své zápisky.

Probrali jsme minulost a současnost, jak tedy vidíte budoucnost vaši, Gymnázia Otrokovice nebo školství obecně?

Moje budoucnost ve školství je jasná (smích). Na škole zůstanu ještě příští školní rok, kdy přivedu k maturitě z češtiny současnou septimu a poté skončím, protože v této chvíli je mi 68 let a myslím si, že to je tak akorát. Budoucnost školství si však nedovedu představit, jelikož svět se tak strašně změnil, že co bude za nějakých 20 let, takovou prognózu bych si vůbec netroufla říct. Na gymnáziu jsem jako studentka vyrostla, léta pracovala a ještě stále pracuji, takže doufám, že Gymnázium Otrokovice setrvá a zůstane pořád dobrou školou jakou je.

5 Osobnosti otrokovického školství

Za osobnosti otrokovického školství lze považovat hned několik personalit. Za čestné občany města Otrokovice byly v roce 2000 považováni in memoriam Josef Gergela, který byl hudebním pedagogem a dirigentem spolu s Františkem Omelkou, který byl učitelem a spisovatelem knih pro děti a mládež.¹⁴⁹ Nositelem titulu Osobnost města Otrokovice pro rok 2017 byl Mgr. Vratislav Podzimek. Tento titul získal za dlouholeté zvyšování kvality základního školství v Otrokovicích a za osobní nasazení při rekonstrukci Základní školy Mánesovy po povodních v roce 1997. Nositelem Ceny města Otrokovice byl v roce 2011 Vladimír Kadlec za dlouholeté úspěšné působení na Základní škole praktické a speciální. Nositeli ocenění Nejlepší pedagog Zlínského kraje, které je udělováno od roku 2002 za úspěšnou dlouholetou pedagogickou činnost a významný přínos pro výchovu a vzdělání mladé generace jsou např. Mgr. Ludmila Vařáková za rozvíjení komunikačních dovedností a čtenářských kompetencí žáků, Mgr. Věra Aujeská za úspěšné vedení pedagogického sboru z pozice ředitelky základní školy T.G.M. Otrokovice a Mgr. Vlatimil Bukovjan za příkladnou péči o sportovní přípravu mládeže, za založení Školního sportovního klubu a realizaci tělovýchovných projektů.¹⁵⁰

5.1 Marie Hrdličková

Narodila se 6. března 1911 v Šatově v okrese Znojmo a 26. června 1942 byla ve věku 31 let popravena v Brně jako oběť druhé heydrichiády. Působila v Otrokovicích jako odborná učitelka na pokusné škole měšťanské na Baťově. Byla popravena, jelikož byla udána svými kolegy pro údajné schvalování atentátu na Heydricha. První udavačkou byla školnice Štěpánka Tvrdoňová, která si po vzniku protektorátu Čechy a Morava zvolila německou národnost a udávala nejen své kolegy, ale i tehdejšího ředitele měšťanské školy Vladimíra Konvička. Dalším z udavačů byl učitel Josef Navrátil, který pocházel z Napajedel. Scházel se pravidelně se školnicí v jejím služebním bytě a vyprávěl jí, co vše se ve škole ten daný den stalo. Údajně byl závislý na alkoholu, který mu sama školnice nabízela, čímž se jeho zpověď jí stávala ještě upřímnější. Dne 4. června 1942 zemřel Reinhard Heydrich na následky atentátu na Heydricha, který byl proveden Jozefem Gabčíkem a Janem Kubišem. Téhož dne se sešel učitelský sbor

¹⁴⁹ Čestné občanství města Otrokovice. *Oficiální stránky města Otrokovice* Dostupné z: <https://otrokovice.cz/cestne-obcanstvi-mesta-otrokovice/ms-1923>.

¹⁵⁰ KRAMÁŘOVÁ, Věra, JIŘÍ HOLUB, Petr GYBAS, Petr KLOKOČKA, Zdeněk POKLUDA a Barbora ŠOPÍKOVÁ. *Nezáváté stopy*. s. 18-24.

měšťanské školy na Baťově, včetně Marie Hrdličkové a Josefa Navrátila. Učitel Leopold Křístek všem dalším přítomným učitelům tuto informaci sdělil, tj. Ladislavu Andeasovi, Františku Hartmanovi a Františku Červinkovi. Po sdělení této informace projevila Marie Hrdličková radost a údajně tleskla a udělala otočku se slovy: „To je fajn“. Ostatní učitelé věděli, že za schvalování tohoto atentátu hrozí trest smrti, a proto nic neříkali. Avšak učitel Navrátil chtěl celou situaci ihned sdělit řediteli školy nevyjímaje školnici Tvrdoňové. Dne 22. června 1942 vkročilo na území školy gestapo, a i přes veškerou snahu se ve sborovně oběsit byla Marie Hrdličková odvedena domů a poté do cely ve Zlíně, kde ji osm hodin vyslýchali. Ostatní učitelé, kteří byli svědky této události, byli přeloženi do jiné školy. Josef Navrátil byl přeložen do Kudlovic u Uherského Hradiště, kde se stal řídícím učitelem. Nakonec ho jeho cesty zavedli do Míkovic u Uherského Hradiště, kde se se stal ředitelem školy. Školnice pravděpodobně uprchla. Marie Hrdličková byla shledána vinnou za rušení veřejného pořádku a bezpečnosti a přípravou velezrady. Dne 26. června 1942 byla popravena oběšením v brněnských Kaunicových kolejích. Dva dny na to bylo její tělo zpopelněno v krematoriu v Brně.¹⁵¹

V roce 1946 byla jmenována ředitelkou měšťanské školy, „in memoriam“ a o rok později byla z financí firmy Baťa zhotovena pamětní deska na její počest s nápisem: „*Na věčnou paměť Marii Hrdličkové, ředitelce měšťanské školy, „in memoriam“ popravené 22. června 1942.* O několik let později se zjistilo, že deska obsahuje špatné datum popravy, proto byla upravena, přebroušena a celý nápis byl vytesán znovu. Její jméno najdeme i na pomníku padlých z 2. světové války na Náměstí 3. května v Otrokovicích nebo na pamětní desce v Brně, která je věnována památce padlých hrdinů z řad učitelů a profesorů Země moravskoslezské.¹⁵²

5.2 Věra Kramářová

Věra Kramářová se narodila 14. června 1934 v Hluku a 14. května 2017 po těžké a krátké nemoci zemřela v Otrokovicích. Narodila se do učitelské rodiny Omelkových a od roku 1938 žila v Otrokovicích. Byla středoškolskou učitelkou a dlouholetou kronikářkou města Otrokovice. Po ukončení obecné školy studovala na zlínském gymnáziu a poté absolvovala Filozofickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci. V roce 1957 nastoupila jako učitelka na Gymnázium Otrokovice (tehdejší jedenáctiletou střední školu) a tam působila až do roku

¹⁵¹ KRAMÁŘOVÁ, Věra, Jiří HOLUB, Petr GYBAS, Petr KLOKOČKA, Zdeněk POKLUDA a Barbora ŠOPÍKOVÁ. *Nezáváté stopy*. s. 66-69.

¹⁵² MAREK, Vít. *Osobnosti Baťova – Marie Hrdličková. Ať žije Baťov!* 2022. Dostupné z: <https://www.atzijebatov.cz/mariehrdlickova/>.

1992. Na gymnázium vyučovala český a ruský jazyk, avšak občasně učila i latinský nebo anglický jazyk. Působila na gymnáziu spolu se svým manželem Lubomírem Kramářem, který zde učil v letech 1958-1997 matematiku a fyziku. Díky svému otci založila poetické divadlo Variace a byla jeho scénáristkou a režisérkou po celá léta působení na gymnáziu. Pod jejím vedením se v souboru vystříдалo pět set žáků.

Po roce 1992 začala působit jako lektorka angličtiny v Otrokovické Besedě. V letech 1994-1998 byla členkou Zastupitelstva města Otrokovice, pracovala jako členka kulturní a školské komise a byla členkou Klubu přátel historie města Otrokovice.¹⁵³ V roce 2001 jí byl současně s Josefem Pončíkem jako prvním otrokovickým občanům udělen titul Osobnost města Otrokovice. Tento titul získala za dlouholeté vedení městské kroniky a za významnou pedagogickou a osvětovou činnost. V roce 2002 získala ocenění Nejlepší pedagog Zlínského kraje. Toto ocenění získala díky intenzivní péči o rozvoj studentů v oblasti literární a jazykové, a také za mnohaleté vedení recitačně-dramatického souboru Variace.¹⁵⁴ Téhož roku jí byla udělena medaile Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy I. stupně za celoživotní tvůrčí pedagogickou a výchovnou činnost. V roce 2014 byla jmenována čestnou občankou města Otrokovice. Se svým manželem měla tři syny – Lubora, Iva a Radima. Pokračovatelem rodinné tradice učitelů se stal syn Ivo Kramář, který je současným ředitelem právě Gymnázia Otrokovice.¹⁵⁵ Dne 13. června 2019 byla před budovou Gymnázia Otrokovice na památku odhalena její busta, jejíž autorkou je otrokovická sochařka Eva Vavrečková.¹⁵⁶

¹⁵³ KRAMÁŘOVÁ, Věra, Jiří HOLUB, Petr GYBAS, Petr KLOKOČKA, Zdeněk POKLUDA a Barbora ŠOPÍKOVÁ. *Nezaváté stopy*. s. 79.

¹⁵⁴ Tamtéž, s. 19-22.

¹⁵⁵ Tamtéž, s. 79-80.

¹⁵⁶ HOLUB, Jiří. Měsíčník obyvatel města Otrokovice - Věra Kramářová bude mít u gymnázia bustu. *Otrokovické noviny* [online]. 2019, 29(5), 1-12 Dostupné z: https://otrokovice.cz/assets/File.ashx?id_org=11673&id_dokumenty=14365

6 Pracovní list

Podstatou pracovního listu je ověřit znalosti žáků, které získají při dvouhodinové exkurzi po městě Otrokovice. Exkurze se účastí žáci nižšího Gymnázia Otrokovice, konkrétně třída prima ve vyučovacím předmětu Výchova k občanství. Realizace exkurze je v rámci tematického celku Člověk ve společnosti a je zařazena do okruhu dvou učiv, tj. naše škola a naše obec, region, kraj. Žáci si v kontextu daného učiva osvojí důležité instituce ve městě, zajímavá a památná místa, významné osobnosti, kulturní památky a další.¹⁵⁷ Vzhledem k tomu, že se na nižším stupni víceletých gymnázií realizuje základní vzdělávání, čímž žáci stále plní povinnou školní docházku, řídila jsem se podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.¹⁵⁸ Pracovní list se skládá z jednotlivých úkolů, které mají žákovi pomoci ověřit si a upevnit vědomosti získané na exkurzi.

Výchozím bodem exkurze byla samotná budova Gymnázia Otrokovice, kde se žáci po krátkém výkladu dozvěděli informace o gymnáziu. Cílem výkladu bylo, aby žáci získali určité povědomí o historii školy, kterou téměř denně navštěvují a dokázali vysvětlit, kdo byla osobnost Věry Kramářové. Další zastávkou byla Střední průmyslová škola Otrokovice, ke které jsme se pěšky přesunuli skrze baťovskou zástavbu typických cihlových domků. Po výkladu u Střední průmyslové školy jsme se přemístili na zastávku a jeli jsme autobusem až na Náměstí 3. května. Tam proběhlo seznámení s historií náměstí a odkud pochází původ jeho názvu. Pokračovali jsme k budově bývalého Horního Mlýna, o kterém jsem si taktéž řekli několik zajímavých informací. Společně jsme pokračovali okolo budovy městského úřadu až ke kostelu sv. Michala, vedle kterého se před několika lety nacházela vůbec první obecná škola v Otrokových. Pokračovali jsme po ulici Komenského až směrem k nadjezdu. Zastavili jsme se u budovy, která je dnes bytovým domem, avšak tenkrát se jednalo o první samostatnou budovu měšťanské školy. Poté jsme společně nasedli na autobus na zastávce Nadjezd a odkud jsme přešli na zastávku Společenský dům. Žáci se dozvěděli, jak dlouho tady budova Společenského domu stojí, kdo ji postavil a proč. Poslední zastávkou byl park před Společenským domem, kde

¹⁵⁷ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání* [online]. Praha, 2023 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/ramcove-vzdelavaci-program-pro-zakladni-vzdelavani-rvp-zv/>

¹⁵⁸ BALADA, Jan, Gabriela BALADOVÁ, Jan BONĚK a kol. *Rámcový vzdělávací program pro gymnázia - výzkumný ústav pedagogický v Praze* [online]. Praha, 2021 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/ramcove-vzdelavaci-programy-pro-gymnazia-rvp-g/>

se nachází socha Tomáše Bati a socha Jana Antonína Bati. V rámci výkladu se žáci dozvěděli, jaký význam měly tyto osobnosti pro Otrokovice a poté následoval návrat zpět do školy.

Pracovní list: Naše město Otrokovice

1. Doplň správné odpovědi.

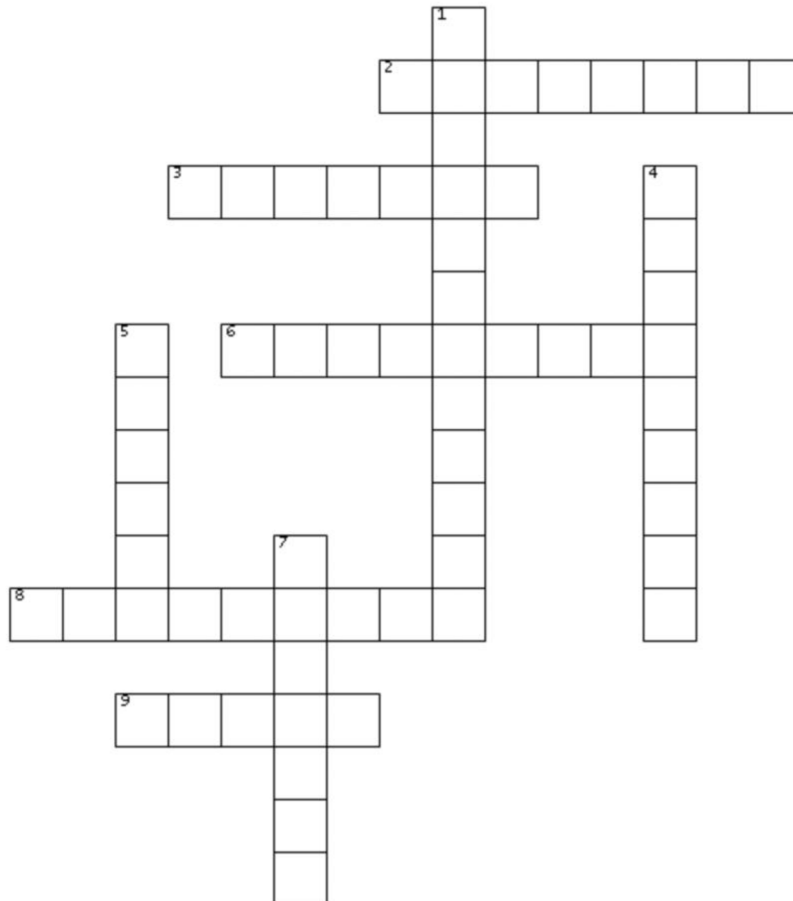
- a) Jak se jmenovala středoškolská učitelka, která působila na Gymnáziu Otrokovice v letech 1953-1992

- b) Jak se jmenuje současný ředitel Gymnázia Otrokovice.

- c) Jak se jmenuje současný ředitel Střední průmyslové školy Otrokovice.

- d) Jak se jmenuje současná starostka města Otrokovice.

2. Doplň křížovku podle informací níže a ze zakroužkovaných písmen vytvoř tajenku.

1. Název školy, která navazuje na 9. ročník základní školy?
zakroužkuj si 8. písmeno.
2. V Otrokovicích je v této funkci Hana Večerková, jak se této funkci říká?
zakroužkuj si 3. písmeno
3. Jak se jmenuje funkce pracovníka, který je odpovědný za správu a řízení školy?
zakroužkuj si 5. písmeno
4. Název instituce, která poskytuje všeobecné vzdělání zakončené maturitou a dělí se na nižší a vyšší.
zakroužkuj si 5. písmeno
5. Jak se jmenovalo první označení pro městskou část, které se nyní říká Bařov.
zakroužkuj si 1. písmeno
6. Napiš dosud nejstarší stojící budovu v Otrokovicích, o níž se zmiňuje záznam z roku 1721.
zakroužkuj si 6. písmeno
7. Jaká přírodní katastrofa postihla Otrokovice v létě roku 1997.
zakroužkuj si 2. písmeno
8. Název budovy, která byla vybudována ve 30. letech 20. století a stala se střediskem kulturního života v Otrokovicích.
zakroužkuj si 9. písmeno
9. Oficiální název městské části Otrokovic, který byl zaveden od 1. ledna 2023 se jmenuje?
zakroužkuj si 3. písmeno

Tajenka:

- 3. Vlastními slovy napiš, kdo byla osobnost, která ti vyšla ve 2. cvičení a čím se proslavila v rámci města Otrokovice.**

4. Spoj zadané datумы se správnými pojmy.

1889	vznik Gymnázia Otrokovice
1929	vznik Střední průmyslové školy Otrokovice
1933	Tomáš Baťa zakoupil otrokovické pozemky
1953	otevření první obecné školy v Otrokovících
2023	Otrokovice se staly městem
1965	otevření první samostatné budovy pro měšťanskou školu
1997	oficiální přejmenování městské části Otrokovic na Baťov
1933	katastrofální povodně města Otrokovice

5. Vyhledej v dané osmisměrce slova napsána níže a tři z nich vysvětli.

A I R P E X B L A V H B M E W
O L F C T V O C O T E O Ů X R
V N O B C B S D L Z M G D P W
T A M K F Q L Y J O M X Ý E B
Z A R J Š A J C F L V A K R I
N E E I W Í M Z Q C L V S I W
Z B G T A N N Z V B L Y N M F
Y X T K V C Y D C R Y X E E J
O O E A G P E W E D X G Č N Q
G Q N F O H T T P Ř O G E T T
M U I Z Á N M Y G F T W L Á W
Z V A F K J J L E Q W S O R Z
N D A Ř Ú Ý K S T S Ě M P I X
D C V D B J T B F K F S S U K
H O R N Í M L Ý N V W Z J M E

Experimentárium
gymnázium
společenský dům

gofest
horní mlýn
střední škola

Gottwaldov
městský úřad
Variace

Správné řešení:

1. Doplň správné odpovědi.

- e) Jak se jmenovala středoškolská učitelka, která působila na Gymnáziu Otrokovice v letech 1953-1992

VĚRA KRAMÁŘOVÁ

- f) Jak se jmenuje současný ředitel Gymnázia Otrokovice.

IVO KRAMÁŘ

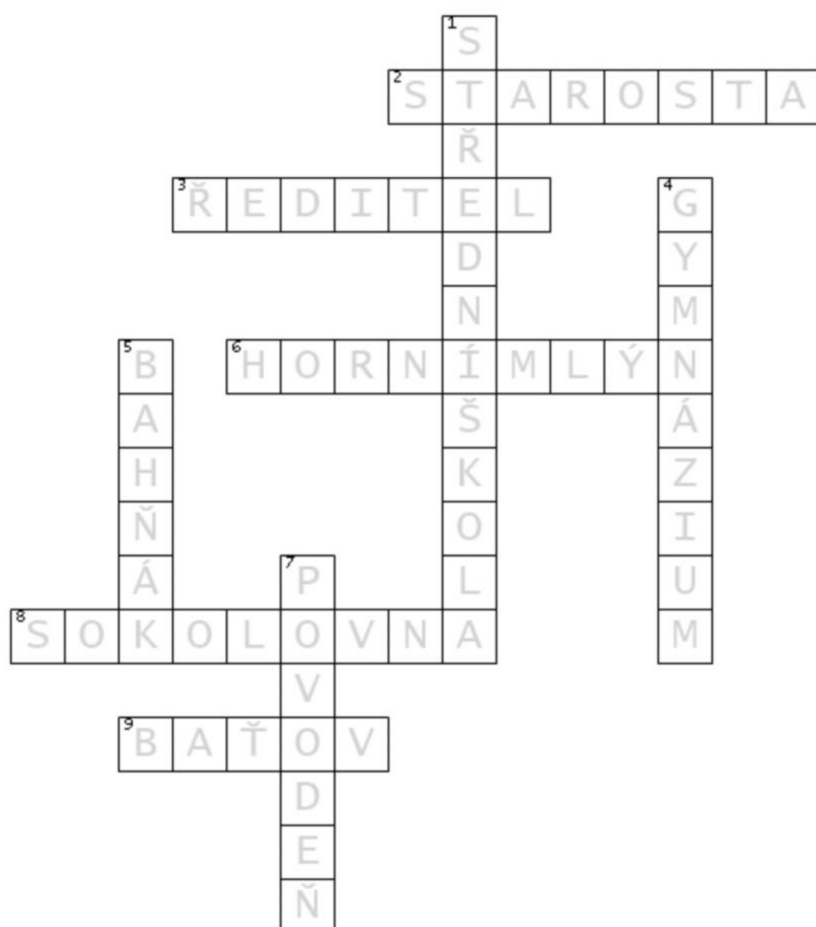
- g) Jak se jmenuje současný ředitel Střední průmyslové školy Otrokovice.

LIBOR BASEL

- h) Jak se jmenuje současná starostka města Otrokovice.

HANA VEČERKOVÁ

2. Doplň křížovku podle informací níže a ze zakroužkovaných písmen vytvoř tajenku.

Tajenka: Tomáš Baťa

3. Vlastními slovy napiš, kdo byla osobnost, která ti vyšla ve 2. cvičení a čím se proslavila v rámci města Otrokovice.

Tomáš Baťa byl podnikatel pocházející ze Zlína, který v Otrokovicích zakoupil řadu pozemků pro rozšíření svých zlínských závodů. Podařilo se mu přeměnit zemědělskou obec na průmyslové město, kterým je dodnes. Zasloužil se také o výstavbu mnoha škol v Otrokovicích např. byla z jeho peněz postavena první budova pro měšťanskou školu v Otrokovicích. Poté postavil i dvě pokusné školy na sídlišti Baťov.

4. Spoj zadané datumy se správnými pojmy.

1889		vznik Gymnázia Otrokovice
1929		vznik Střední průmyslové školy Otrokovice
1933		Tomáš Baťa zakoupil otrokovické pozemky
1953		otevření první obecné školy v Otrokovicích
2023		Otrokovice se staly městem
1965		otevření první samostatné budovy pro měšťanskou školu
1997		oficiální přejmenování městské části Otrokovic na Baťov
1933		katastrofální povodně města Otrokovice

5. Vyhledej v dané osmisměrce slova napsána níže a tři z nich vysvětli.

```

A I R P E X B L A V H B M E W
O L F C T V O C O T E O U X R
V N Q B C B S D L Z M G D P W
T A M K F Q L Y J O M X Y E B
Z A R J Š A J C F L V A K R I
N E E I W I M Z Q C L V S I W
Z B G T A N N Z V B L Y N M F
Y X T K V C Y D C R Y X E E J
O O E A G P E W E D X G Č N Q
G Q N F O H T T P Ř O G E T T
M U I Z Ā N M Y G F T W L A W
Z V A F K J J L E Q W S O R Z
N D A Ř Ú Ý K S T S Ě M P I X
D C V D B J T B F K F S S U K
H O R N Í M L Ý N V W Z J M E
  
```

- a) **Variace** – divadelní soubor, který vznikl v roce 1957 na Gymnáziu Otrokovice pod vedením Věry Kramářové.
- b) **Experimentárium** – v roce 2014 byl v areálu Střední průmyslové školy otevřen vědecko-technický park s názvem Experimentárium. Je určen pro žáky různých škol, kteří si zde mohou vyzkoušet pracovat se zajímavými a moderními přístroji jako např. s ionoskopem, 3D mikroskopem nebo 3D tiskárnou.
- c) **Horní mlýn** – je nejstarší dosud stojící budova v Otrokovicích a už zápis ze zemských desek z roku 1576 potvrzuje existenci mlýnů v Otrokovicích.

7 Závěr

První písemná zmínka o Otrokovicích pochází ze 12. století, avšak počátky osidlování tohoto území spadají podle archeologických nálezů do mladší doby kamenné. Jedná se o místo, které vlastnilo mnoho majitelů. Koncem 15. století se majiteli Otrokovic stali Tetouři z Tetova. Následnými majiteli v 16. století byli Kokorští z Kokor. V 17. století byly Otrokovice připojeny k napajedelskému panství, a to až do konce 19. století. Ve 20. století si Otrokovice prošly první světovou válkou a okupací za druhé světové války. V průběhu třicátých let se Otrokovice začaly proměňovat ze zemědělské obce v tovární areál s desítkami budov včetně typických cihlových domů. Zásahu na tom měla firma Baťa, která zakoupila od napajedelské hraběnky Marie Baltazziové (roz. hraběnka ze Stockau) bažinaté a močálovité pozemky v Otrokovicích. Podniky, které v Otrokovicích díky firmě Baťa vznikly, měly značný význam pro samotný rozvoj Otrokovic. V roce 1949 byly Otrokovice připojeny k vytvořenému městu Gottwaldov, a to až do roku 1954, kdy se opět staly samostatnou obcí. V roce 1960 se k obci Otrokovice připojila obec Kvítkovice a utvořily tak jeden celek. V roce 1965 jim byl udělen statut města. Během šedesátých a sedmdesátých let v Otrokovicích vznikla dvě sídliště s několika bytovými jednotkami. V současné době jsou Otrokovice městem s bohatým kulturním a společenským životem a jsou zde pořádány nejrůznější akce nejen pro místní obyvatelstvo.

Vznik a vývoj školství v Otrokovicích tvoří důležitou součást historie města. V současnosti jsou v Otrokovicích dvě střední školy, takže otrokovické děti mohou po ukončení základní školy v Otrokovicích navštěvovat i střední školu v Otrokovicích a nemusí dojíždět do krajského města. První zmínka o školství v Otrokovicích pochází z roku 1805, kdy otrokovické děti učil vysloužilý voják a švec Klhůfek, který vedl vyučování v soukromém domě. V roce 1810 sloužil ke školní výuce jiný malý domek, v němž vyučoval vysloužilý voják František Moučka. Jeho pomocníkem byl Karel Haldina, který byl roku 1836 prohlášen za prvního skutečného učitele Otrokovic. Jakmile byla škola rozšířena na dvoutřídní, výuka se opět přestěhovala do jiného domu. Na konci 19. století se v Otrokovicích začala stavět první školní budova pro obecnou školu. Otevřena byla roku 1889. Po vzniku Československé republiky byla při obecné škole zřízena i lidová škola hospodářská, kde probíhaly zimní kurzy pro zemědělskou mládež. V roce 1922 došlo k otevření první měšťanské školy, která byla umístěna v budově obecné školy. Postupem času docházelo k úpravám a rozšíření školních prostor. Jako první náznak vzniku otrokovického středního školství můžeme považovat vznik baťových

závodních škol v rámci Baťovy školy práce, když byla v roce 1933 zřízena koželužská odborná škola bez práva veřejnosti. Ve stejném roce byla otevřena první školní budova pro měšťanskou školu v Otrokovicích, na jejíž stavbu si obec vzala půjčku od firmy Baťa. Díky firmě Baťa dále vznikla v roce 1935 druhá obecná škola a v roce 1938 druhá měšťanská škola. Obě tyto školy byly označovány jako pokusné, jelikož se v nich experimentovalo s novými pedagogickými principy a didaktickými metodami. Po vzniku Protektorátu Čechy a Morava došlo ke změnám ve výuce. Někteří otrokovičtí učitelé byli drženi jako rukojmí, jiní byli zatčeni a popraveni, nebo byli propuštěni a předčasně posláni do důchodu. V dalších letech školství ovlivnily změny komunistického režimu, tj. zavedení jednotné školy a změny v osnovách. V roce 1953 byly zřízeny osmileté a jedenáctileté střední školy. V tu dobu fungovaly v Otrokovicích dvě osmileté školy, z nichž jedna byla součástí jedenáctileté střední školy. Během 60. let byla jedenáctiletá střední škola přeměněna na střední všeobecně vzdělávací školu a poté se její název změnil na Gymnázium Otrokovice. V tomto období došlo k přejmenování názvu koželužské odborné školy na Střední průmyslovou školu koželužskou Otrokovice. Také vznikly základní devítileté školy, a to na ulici Rudé armády a na Mánesově ulici. V roce 1976 obě tyto základní devítileté školy splynuly v jednu na Mánesově ulici. Na konci 70. let se tak v Otrokovicích nacházely celkem tři základní školy, tj. základní škola na Mánesově ulici, základní škola Trávníky a základní škola Komenského. Polistopadovými událostmi z roku 1989 bylo poznamenáno i školství v Otrokovicích, docházelo k častým personálním změnám a z jednotlivých škol odcházela řada učitelů. V roce 1991 došlo ke změně názvu Střední průmyslové školy koželužské na Střední průmyslovou školu Otrokovice. Po katastrofálních povodních v roce 1997 si obě střední školy v Otrokovicích prošly velkou rekonstrukcí školních budov. V současnosti kromě dvou středních škol fungují v Otrokovicích tři základní školy, základní umělecká škola, jedna škola praktická a speciální a několik škol mateřských.

Cílem práce bylo popsat dějiny otrokovického školství v kontextu dějin města, a to se zaměřením na střední školy. V práci jsem zaznamenala několik důležitých momentů, ať už ve vývoji města jako takového, nebo ve vývoji školství v Otrokovicích. Práce je zaměřena především na vznik a vývoj středních škol, které zde fungují do současnosti. V průběhu se objevují i další školy, které však později zanikly nebo byly přeměněny na jiné. Pro doplnění jsem uvedla dvě významné osobnosti otrokovického školství. Také jsem uskutečnila rozhovor s paní učitelkou Gymnázia Otrokovice a vytvořila jsem pracovní list vhodný pro žáky po skončení exkurze po městě Otrokovice.

Seznam použité literatury

Almanach: 70 let odborného školství v Otrokovicích 1933-2003. Otrokovice: Střední průmyslová škola Otrokovice, 2003. 75 s

BARTOŠ, Josef, Jindřich SCHULZ a Miloš TRAPL. *Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848-1960.* Sv. VII, Okresy: Valašské Meziříčí, Vsetín, Holešov, Gottwaldov (Zlín). 1. vyd. Ostrava: Profil, 1980. 257, [1]

BARTOŠ, Josef, Zdeněk POKLUDA, Jindřich SCHULZ, Arnošt SKOUPÝ a Miloš TRAPL. *Otrokovice: dějiny a současnost : 1131-1981.* 1. vyd. Praha: Tisková, ediční a propagační služba místního hospodářství pro Městský národní výbor v Otrokovicích, 1981. ISBN 54-018-81.

GAZDOŠ, Antonín a Alena PAKOSTOVÁ. *Význačné události z historie města Otrokovic. Ke 100. výročí založení čtenářského spolku a knihovny v Otrokovicích.* Městská knihovna Otrokovice, 1996.

HAMŠÍKOVÁ, Alena. *Jubilejní almanach 50. let koželužského školství v Otrokovicích 1933 - 1983.* SPŠ Koželužská Otrokovice.

KLOKOČKA, Petr, Radoslava MATUSZKOVÁ, Radana ZENAHLÍKOVÁ a Jaroslav HRADIL. *Otrokovice objektivem času.* Otrokovice: Město Otrokovice prostřednictvím Otrokovické Besedy, 2009. 134 s

KRAMÁŘOVÁ, Věra, Jiří HOLUB, Petr GYBAS, Petr KLOKOČKA, Zdeněk POKLUDA a Barbora ŠOPÍKOVÁ. *Nezaváté stopy: několik pohledů do galerie zajímavých osobností spjatých s Otrokovicemi ve 20. a 21. století.* Město Otrokovice ke 100. výročí vzniku samostatného československého státu, 2017. 183 s. ISBN 978-80-270-3203-7.

KRAMÁŘOVÁ, Věra, Stanislav MIŠÁK, Jana BUBENÍKOVÁ, Zdeněk POKLUDA a Josef RUSZELÁK. *Otrokovice.* Otrokovice: Město Otrokovice prostřednictvím Otrokovické Besedy, 2002. 108 s. ISBN 80-239-0265-2.

POKLUDA, Zdeněk. *Bahňák-Baťov: 1929-1939*. Otrokovice: Město Otrokovice, 2014. 85 s. ISBN 978-80-260-7313-0.

STANĚK, Stanislav, Alois KOHOUTEK, Jan BERÁNEK, Zdeněk POSPÍŠIL a další. *40 let Střední průmyslové školy kožařské*. Gottwaldov: Střední průmyslová škola kožařská v Gottwaldově, 1977. 67 stran.

ŠPETLOVÁ, Vlasta. *Jubilejní almanach Základní školy Komenského Otrokovice 1933-1983*. 1983.

UČITELÉ A STUDENTI SPŠ OTROKOVICE. *Almanach Střední průmyslové školy Otrokovice 1933 - 2013 - 80. výročí*. 1. vyd. Střední průmyslová škola Otrokovice, 2013.

Seznam použitých elektronických zdrojů

Almanach Gymnázia Otrokovice [online]. Gymnázium Otrokovice, 2003 [cit. 2024-03-04]. Dostupné z: <https://www.gyotr.cz/wp-content/uploads/2016/09/almanach.pdf>

BALADA, Jan, Gabriela BALADOVÁ, Jan BONĚK a kol. *Rámcový vzdělávací program pro gymnázia - výzkumný ústav pedagogický v Praze* [online]. Praha, 2021 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/ramcove-vzdelavaci-programy-pro-gymnazia-rvp-g/>

Billa převzala 97 Delvit. Zákazníci to uvidí od července. *Deník.cz* [online]. 2007 [cit. 2024-03-24]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/ekonomika/aktualne437215.html>

BÍREŠ, Michal. Historie školy. *Základní škola Mánesova Otrokovice* [online]. [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://zsotrman.cz/skola/historie/>

Čestné občanství města Otrokovice. *Oficiální stránky města Otrokovice* [online]. [cit. 2024-03-31]. Dostupné z: <https://otrokovice.cz/cestne-obcanstvi-mesta-otrokovice/ms-1923>

Demografické údaje za vybraná města - časová řada 2013 - 2022. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2024-04-10]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xz/demograficke-udaje-za-vybrana-mesta-casova-rada-2011-2020>

GREGŮRKOVÁ, Zuzana. Otrokovickou Besedu čeká rekonstrukce. *Zlín.cz* [online]. 2021 [cit. 2024-03-24]. Dostupné z: <https://zlin.cz/zpravy/budovu-otrokovicke-besedy-ceka-rekonstrukce/>

Gymnázium Otrokovice. *Gymnázium Otrokovice* [online]. [cit. 2024-03-19]. Dostupné z: <https://www.gyotr.cz/o-skole/zakladni-informace/>

Historie a současnost městské policie. *Otrokovice - oficiální stránky města* [online]. [cit. 2024-03-24]. Dostupné z: <https://otrokovice.cz/historie-a-soucasnost-mestske-policie/ms-7113/p1=3607>

Historie školy. *Gymnázium Otrokovice* [online]. 2019 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://www.gyotr.cz/o-skole/historie-skoly/>

HOLUB, Jiří. Měsíčník obyvatel města Otrokovice - Věra Kramářová bude mít u gymnázia bustu. *Otrokovické noviny* [online]. 2019, **29**(5), 1-12 [cit. 2024-03-31]. Dostupné z: https://otrokovice.cz/assets/File.ashx?id_org=11673&id_dokumenty=14365

Jedna z městských budov na náměstí se dočká kompletní rekonstrukce. *Oficiální stránky města Otrokovice* [online]. 2023 [cit. 2024-03-24]. Dostupné z: <https://www.otrokovice.cz/jedna-z-mestskych-budov-na-namesti-se-docka-kompletni-rekonstrukce/d-25722/p1=3485>

KLUB ABŠ. O Baťově škole práce a klubu ABŠ. *Batastory.net* [online]. 2005 [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://batastory.net/cs/abs/test-abs>

KOŠUTOVÁ, Kateřina. Léta pustý sál otrokovické Besedy znovu ožije. *Zlínský deník* [online]. 2010 [cit. 2024-03-24]. Dostupné z: https://zlinsky.denik.cz/zpravy_region/leta-pusty-sal-otrokovicke-besedy-znovu-ozije.html

KUNCOVÁ, Jarmila. Otrokovičtí gymnazisté zavedli^[1] tradici. GO fest ukazuje nadané studenty. *Deník.cz* [online]. 2012 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/zlinsky-kraj/otrokovicti-gymnaziste-zavedli-tradici-go-fest-ukazuje-nadane-20120312.html>

MAREK, Vít. Osobnosti Baťova – Marie Hrdličková. *At' žije Baťov!* [online]. 2022 [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://www.atzijebatov.cz/mariehrdlickova/>

Měsíčník obyvatel města Otrokovice - Novinka ve Střední průmyslové škole Otrokovice Experimentárium. *Otrokovické noviny*[online]. Otrokovice, 2014, **24**(9), 1-12 [cit. 2024-03-18]. Dostupné z: https://otrokovice.cz/assets/File.ashx?id_org=11673&id_dokumenty=3578

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání* [online]. Praha, 2023 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/ramcovy-vzdelavacici-program-pro-zakladni-vzdelavani-rvp-zv/>

Místní část ponese jméno Bařov. *Oficiální stránky města Otrokovice* [online]. [cit. 2024-03-24]. Dostupné z: <https://www.otrokovice.cz/mistni-cast-ponese-jmeno-batov/d-23012>

Oficiální stránky města Otrokovice. *Oficiální stránky města Otrokovice* [online]. [cit. 2024-03-08]. Dostupné z: <https://otrokovice.cz/mesto-a-okoli.asp?p1=51>

OVESNÝ, František. Bařovské období 1930-1945. *Historie města Otrokovice* [online]. 27.11.2023 [cit. 2024-02-27]. Dostupné z: <http://historie-otrokovice.czweb.org/pamatky.php>

OVESNÝ, František. Symboly města. *Oficiální stránky města Otrokovice* [online]. 2023 [cit. 2024-04-11]. Dostupné z: <http://historie-otrokovice.czweb.org/symboly.php>

PARLAMENTNÍ LISTY. Otrokovice: Budovu Otrokovické BESEDY a Billy čeká oprava. *Parlamentnílisty.cz* [online]. 2021 [cit. 2024-03-24]. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/politika/obce-volicum/Otrokovice-Budovu-Otrokovicke-BESEDY-a-Billy-ceka-oprava-674307>

Střední průmyslová škola Otrokovice. *Střední průmyslová škola Otrokovice* [online]. 2024 [cit. 2024-03-17]. Dostupné z: <https://www.spsotrokovice.cz>

Střední školy v Otrokovicích. webProgress. *Atlas školství* [online]. 2024 [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://www.atlasskolstvi.cz/stredni-skoly?city=419>

Střední vzdělávání. GOV [online]. 2020 [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/informace/stredni-vzdelavani-INF-95>

ŠARMANOVÁ, Šárka. Otrokovická BESEDA oslaví 25 let, připravuje týden nabitý kulturou. *Otrokovice* [online]. 2022 [cit. 2024-03-24]. Dostupné z: <https://otrokovice.cz/otrokovicka-beseda-oslavi-25-let-pripravuje-tyden-nabity-kulturou/d-22941>

TESAŘOVÁ, Jana. Čestné občanství města Otrokovice. *Oficiální strany města Otrokovice* [online]. 2019 [cit. 2024-03-31]. Dostupné z: <https://www.otrokovice.cz/vera-kramarova-bude-mit-u-budovy-otrokovickeho-gymnazia-bustu/a-2204>

Výroční zpráva Gymnázia Otrokovice 2013/2014. *Gymnázium Otrokovice* [online]. 2014 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: https://www.gyotr.cz/wp-content/uploads/2016/07/vyrocnizprava2013_14-5.pdf

Výroční zpráva Gymnázia Otrokovice 2014/2015. *Gymnázium Otrokovice* [online]. 2015 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: https://www.gyotr.cz/wp-content/uploads/2016/07/vyrocnizprava2014_15-1.pdf

Výroční zpráva Gymnázia Otrokovice 2019/2020. *Gymnázium Otrokovice* [online]. 2020 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: https://www.gyotr.cz/wp-content/uploads/2021/11/Vyrocnizprava-2020-2021_SR-1.pdf

Výroční zpráva Gymnázia Otrokovice 2020/2021. *Gymnázium Otrokovice* [online]. 2021 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: https://www.gyotr.cz/wp-content/uploads/2021/11/Vyrocnizprava-2020-2021_SR-1.pdf

Výroční zpráva Gymnázia Otrokovice 2021/2022. *Gymnázium Otrokovice* [online]. 2022 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: https://www.gyotr.cz/wp-content/uploads/2022/10/Vyrocnizprava-2021_2022.pdf

Výroční zpráva Gymnázium Otrokovice pro rok 2022/2023 [online]. 2023 [cit. 2024-03-22]. Dostupné z: https://www.gyotr.cz/wp-content/uploads/2023/10/Vyrocnizprava-2022_2023.pdf

Výroční zpráva o činnosti střední školy za školní rok 2014/2015 [online]. 2015 [cit. 2024-03-18]. Dostupné z: https://www.spsotrokovice.cz/wp-content/uploads/2019/04/Vyrocnizprava_2014-2015.pdf

Výroční zpráva o činnosti střední školy za školní rok 2018/2019 [online]. 2023 [cit. 2024-03-18]. Dostupné z: <https://www.spsotrokovice.cz/wp-content/uploads/2019/10/Výroční-zpráva-SPŠ-Otrokovice-2018-2019.pdf>

Výroční zpráva o činnosti střední školy za školní rok 2019/2020 [online]. 2023 [cit. 2024-03-18]. Dostupné z: https://www.spsotrokovice.cz/wp-content/uploads/2020/10/Vyrocní_zpráva_o_cinnosti_skoly_2019_2020.pdf

Výroční zpráva o činnosti střední školy za školní rok 2020/2021 [online]. 2023 [cit. 2024-03-18]. Dostupné z: https://www.spsotrokovice.cz/wp-content/uploads/2021/10/Vyrocní_zpráva_o_cinnosti_skoly_2020-2021.pdf

Výroční zpráva o činnosti střední školy za školní rok 2021/2022 [online]. 2023 [cit. 2024-03-18]. Dostupné z: https://www.spsotrokovice.cz/wp-content/uploads/2022/10/Vyrocní_zpráva_o_cinnosti_skoly_2021_2022.pdf

Výroční zpráva o činnosti střední školy za školní rok 2022/2023 [online]. 2023 [cit. 2024-03-18]. Dostupné z: https://www.spsotrokovice.cz/wp-content/uploads/2023/10/Vyrocní_zpráva_o_cinnosti_skoly_2022-2023.pdf

Seznam příloh

Příloha č. 1: Střední průmyslová škola Otrokovice

Příloha č. 2: Gymnázium Otrokovice

Příloha č. 3: Marie Hrdličková

Příloha č. 4: Věra Kramářová

Příloha č. 5: Trasa exkurze

Příloha č. 1: Střední průmyslová škola Otrokovice

Zdroj: autorka práce

Příloha č. 2: Gymnázium Otrokovice – budova A

Zdroj: autorka práce

Příloha č. 2: Gymnázium Otrokovice – budova B

Zdroj: autorka práce

Příloha č. 3: Marie Hrdličková

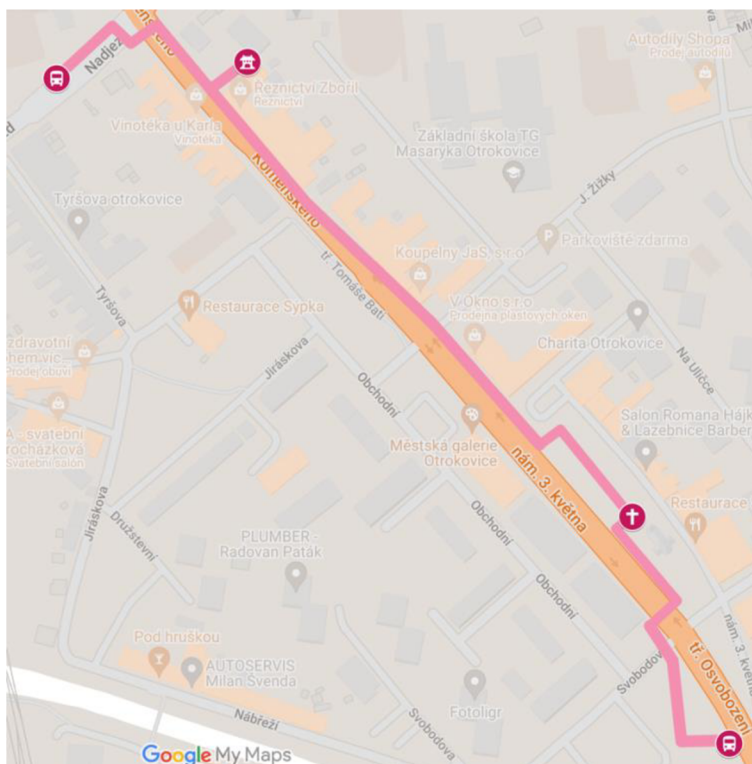
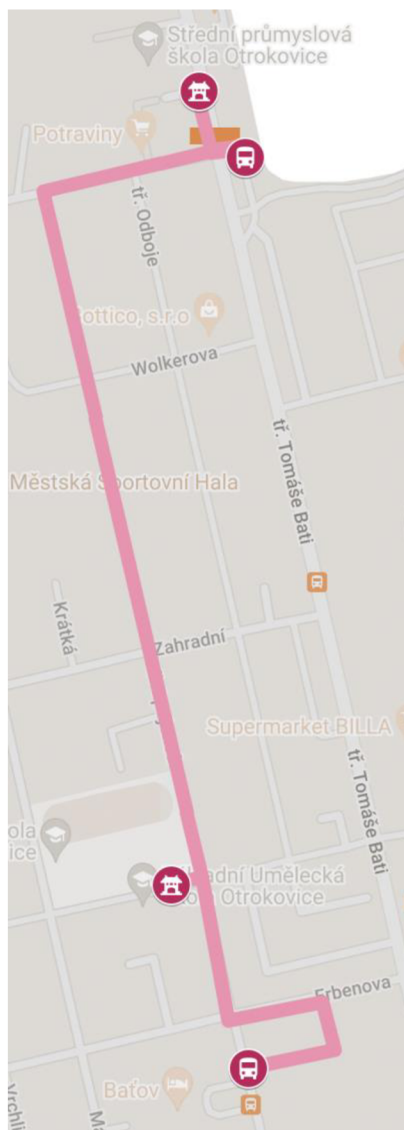
Zdroj: MAREK, Vít. Osobnosti Baťova – Marie Hrdličková. *At' žije Baťov!* [online]. 2022 [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://www.atzijeatov.cz/mariehrdlickova/>

Příloha č. 4: Věra Kramářová

Zdroj: TESAŘOVÁ, Jana. Čestné občanství města Otrokovice. *Oficiální strany města Otrokovice* [online]. 2019 [cit. 2024-03-31]. Dostupné z: <https://www.otrokovice.cz/vera-kramarova-bude-mit-u-budovy-otrokovickeho-gymnazia-bustu/a-2204>

Příloha č. 5: Trasa exkurze

Zdroj: autorka práce, Google maps. *Google* [online]. [cit. 2024-04-16]. Dostupné z: <https://www.google.com/maps/@49.2012977,17.5362166,14z?entry=ttu>